

GOVERNMENT OF INDIA
NATIONAL LIBRARY, CALCUTTA.

Class No.

Mal
894.8111 -

Book No.

~~e294m~~

N. L. 38.

c 438m n

MGIPC—88—3711NL/55—14-3-56—30,000.

ശ്രീരാമചന്ദ്രന്മാവലി.

മണിമേഖല. MANI MEKHALA

ഗ്രന്ഥകർത്താവ്

മ. രാ. രാ. നെന്മാറ വടിഞ്ഞാറെ പാറയിൽ
നാരായണൻ നായരവർകളോടു
പകുപ്പവകാശം വാങ്ങി

കൊച്ചി

മലയാള ഭാഷാപരിഷ്കരണകമ്മറ്റിയിൽ നിന്നു
പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നത്.

—
കോപ്പി ൫൦൦

മംഗളോദയം അച്ചുകൂടത്തിൽ

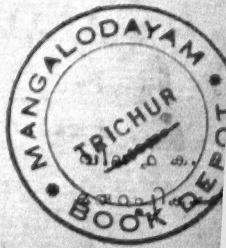
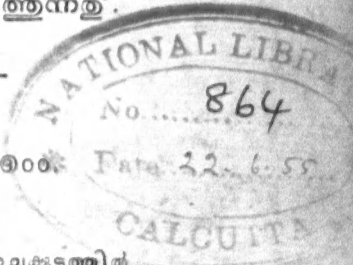
അച്ചടിച്ചത്.

ഫ്രം

1928

സകല പകുപ്പവകാശവും

കമ്മറ്റിക്ക്.

മുഖവുര.

‘കുലവാണികൻ ചാത്തനാർ’ എന്നു പ്രസിദ്ധനായ ദ്രാവിഡകവിവര്യനാൽ രചിക്കപ്പെട്ടതും, തമിഴ്സംഘത്താൽ അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടതുമാണു് ‘മണിമേഖല’ എന്നു പ്രസിദ്ധമായ തമിഴ്കാവ്യം. വിഖ്യാതനാരായ പല വ്യാഖ്യാതാക്കളും പ്രമാണത്വേന അംഗീകരിച്ചു വരുന്ന ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ഇതിനുള്ള പ്രാധാന്യം അല്പമല്ല. ഇക്കാലത്തിൽ ഗ്രന്ഥാന്തരങ്ങളിൽ നിന്നു ഗ്രമിപ്പാൻ കഴിയാത്ത ചില ദേവന്മാരുടെ പേരുകളും, ചില ജാതി ഭേദങ്ങളും, കുലാചാരാദികളും, നഗരദീപദണ്ഡലാദികളും, ദേവസ്ഥാനങ്ങളും, ഓരോ മതങ്ങളുടെ പ്രചാരസ്ഥാനങ്ങളും, ചില രാജാക്കന്മാരുടെയും, മുമ്പികളുടേയും ചരിത്രങ്ങളും മറ്റും ഇതിൽ നിന്നറിവാൻ കഴിയുന്നു. ദ്രാവിഡസാഹിത്യചാതുന്മാരാൽ പ്രാമാണ്യം കല്പിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള പഞ്ചമഹാകാവ്യങ്ങളിലൊന്നായിട്ടാണു് ഇതിന്നു സ്ഥാനം കല്പിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ആദ്യന്തം രേഖപോലെ വാച്യവാചകങ്ങൾ നിഷ്കൃഷ്ടങ്ങളാകയാൽ ഇതിന്റെ പ്രൗഢത്വം സാമാന്യമല്ലെന്നു ‘ചിന്താമണി’ ‘വേദങ്ങളേക്കാൾ’ എന്ന രണ്ടു ഗംഭീരഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ കത്താവും കവിപുംഗവനുമായ ശ്രീശിവപ്രകാശസ്വാമി

കുറുതന്റെ വേങ്ങക്കോവയിലുള്ള ഈ പട്ടിത്താൽ പ്രകാശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഗംഗാധരസ്വത വേങ്ങമരം പോ -
 ലങ്ങുവായോരു ദേവ! കുമാര!
 എങ്ങിനെ മണിമേഖലയുടെ 2 ഫിമയി -
 ണങ്ങും സാരമറിഞ്ഞീടാവൂ.
 ചിന്താമണി'യും ത്രക്കോവാ'യ്ക്കു
 ഗ്രന്ഥവുമങ്ങുരചിച്ചീടുകിലും
 ബന്ധുമാമക്കുവാത്മത്തെ
 ചിന്തിച്ചെഴുതും വിധമരുളേണം.

ചിലപ്പതികാര'ത്തിലെ കഥാനായകനായ കോവലന്റെ മകൾ മണിമേഖലയുടെ ചരിത്രമാകയാൽ ഈ ഗ്രന്ഥം കഥാഭാഗംകൊണ്ടു് അതിന്റെ പരിശിഷ്ടമെന്നു വേണം പറയുവാൻ.

സൂക്ഷ്മസ്വത്വമുള്ള ചോഴമണ്ഡലത്തിന്റെ പ്രധാനനഗരമായ 'കാവിരിപ്പമ്പട്ടി'ന്തിൽ പെരുങ്കുടി വൈശ്വകലഭാതനായ കോവലന്നു 'മാധവി'യെന്ന നാടകവേഷ്യയിലുല്ലാസിച്ചുവളാണു് 'മണിമേഖല'. കോവലൻ മധുരയിൽ കൊലപ്പെട്ടതു കേട്ടു മാധവി തന്റെ വേഷ്ഠാവൃത്തിയെ വെറുത്തു ബൌദ്ധാചാര്യനായ അറവണ അടികുളെ ശരണം പ്രാപിച്ചു സത്യചതുഷ്ടയവും, പഞ്ചശീലവും ഗ്രഹിച്ചു ബൌദ്ധസംഘത്തിൽ ചേർന്നു. മണിമേഖലമാത്രസാന്നിദ്ധ്യം കൊണ്ടു ബാല്യത്തിൽ ത

ന്ന ബുദ്ധധർമ്മങ്ങളെ ഗ്രഹിപ്പാൻ തക്ക അറിവു സ
 ന്വാദിച്ചു. ഇവർ ഒരു ദിവസം മാതാവിന്റെ അനുമതി
 യോടെ ശ്രുതമതിയുമായി ഉദ്യാനത്തിലേക്കു പുറപ്പെട്ടാൻ
 പോയി. തന്നിൽ അനുരക്തനായി അവിടെ വന്ന ഉദ
 യകുമാരനെ പേടിച്ചു അവിടെയുള്ള ഒരു പട്ടുകരയിൽ
 കളിച്ചിരിക്കുകയും അവൻപോയതിനുശേഷം പുറത്തുവരി
 കയും ചെയ്തപ്പോൾ തന്റെ കലദൈവമായ മണിമേഖ
 ലാദേവി അവളെ മണിപല്ലവദീപിലെത്തിച്ചു. അവി
 ടെയുള്ള ബുദ്ധപീഠസ്ഥനത്താൽ അതീതജന്മപ്പത്താൻ
 സ്മരണയുണ്ടായി. പിന്നെ ആ ദേവിയിൽ നിന്നു മൂന്നു മ
 ന്ത്രങ്ങൾ ലഭിച്ചതിന്നു പുറമെ പൂർവ്വജന്മത്തിൽ പതിയാ
 യിരുന്ന ഇരുകലൻ തന്നെയാണു് ഉദയകുമാരനെന്നും
 അറിഞ്ഞു. ബുദ്ധപീഠപാലികയായ ദീപതിലകയോ
 ടൊന്നിച്ചു ഗോമുഖിപ്പൊയ്ക്കു ചെന്നു. അതിൽനിന്നു
 അമൃതസുരഭിയെന്ന അക്ഷയപാത്രം ലഭിച്ചു. പിന്നെ
 കാവിരിപ്പുവട്ടിനത്തിലേക്കു മടങ്ങി അറവണ അടിക
 ലെ കണ്ടു് ആപുത്രനും മധുരയിൽവെച്ചു 'ചിന്താദേവി'
 അമൃതസുരഭി കൊടുത്തതും, ആതുരന്മാക്കു് ദാനം ചെയ്യ
 ന്നതുതന്നെ ഉൽകൃഷ്ടധർമ്മമെന്നുള്ളതും അദ്ദേഹം പാ
 ഞ്ഞു കേട്ടതിനാൽ അക്ഷയപാത്രവുമെടുത്തു വീഥിതോ
 റും ചെന്നു സതീശിരോമണിയായ ആതിരയോടാദ്യദിക്കു
 വാങ്ങി. കായചണ്ഡികയെന്ന വിദ്യാധരവനിതയുടെ അ
 തൃഗ്നിരോഗത്തെ തന്റെ പാത്രത്തിൽ നിന്നൊരു പാടി
 അന്നംകൊടുത്തു ശമിപ്പിച്ചു. എടുക്കുന്നേറ്റും പാത്ര

ത്തിൽ വെളിച്ചമുളവാക്കുന്ന അന്നരാശികൊണ്ട് ആ നഗരത്തിലെ 'ഉലകവാവി'യെന്ന ദേവാലയത്തിൽ വന്നുകൂടിയ ഷുധിതന്മാരുടെ സന്തപ്തം നിത്യയജമാനനുഷ്ഠിച്ചുവന്നു. അക്കാലത്തു കാമിച്ചുവന്ന ഉദയകുമാരൻ തന്നെ അറിയാതിരിപ്പാൻ മുൻചൊല്ലിയ കായചണ്ഡികയുടെ വേഷം ധരിച്ച് ആ നഗരത്തിലെ കാരാഗാരത്തിൽ ചെന്നു തടാസികൾക്കെല്ലാം അന്നം നൽകി അതിനെ ധർമ്മാഗാരമാക്കി. വീണ്ടും തന്നെ തുടന്നു വന്ന ഉദയകുമാരൻ കായചണ്ഡികയുടെ പതിയായ വിദ്വായനാൽ ഹതനായതു കണ്ടു കാലുഷ്യം വർദ്ധിക്കുകയും സ്കന്ദേശ്വരന്റെ വാക്കിനാൽ സമാശ്വസിക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ കുമാരന്റെ പിതാവായ 'മാവൺകിള്ളി'യാൽ ബന്ധനസ്ഥയാക്കപ്പെടുകയും മഹാരാജ്ഞിയുടെ അപേക്ഷപ്രകാരം മോചിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തതിനുശേഷം നാഗപുരത്തിൽ ചെന്നു തടയിടപറയുന്ന പുണ്യരാജനോടൊന്നിച്ചു മണിപല്ലത്തിൽ ചെന്നു അവനെ പീഠഭരണം ചെയ്യിച്ച് അവന്റെ മുജ്ജന്മം അറിയുമാറാക്കി. കാവിരിപ്പുവട്ടിനും കുടലെടുത്തു പോയതായി ദ്രിഢതലകയിൽനിന്നറിഞ്ഞതിനാൽ വഞ്ചിപുരത്തിലേക്കു പ്രയാണം ചെയ്തു. അവിടെ നഗരത്തിനു ബഹിർഗതത്തിൽ സന്നിധാനം ചെയ്യുന്ന പതിദേവതയായ കണ്ണകി (ഇപ്പോൾ ശ്രീകുതുംബേശ്വരി)യെ ദർശിച്ച് അവളുടെ ചുറ്റുവൃത്താന്തങ്ങൾ കേട്ടറിഞ്ഞു. പിന്നെ അവിടെയുള്ള മതചാരികളേയും കണ്ടു അവരവരുടെ മതപ്രസ്ഥാനങ്ങളെ

കാരോന്നായവിഞ്ഞു് ആ നഗരത്തിൽ തപം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന മാശാത്തുവാനെ കണ്ടു് അവനിൽനിന്നു വല വൃത്താന്തങ്ങളും ഗ്രഹിച്ചു. അനന്തരം അവന്റെ ചൊല്ലടിക്കു കാഞ്ചീപുരത്തിൽചെന്നു് അവിടെ വിശന്നു വലയുന്ന സുവ്വപ്രാണികൾക്കും അന്നും കൊടുത്തു. അവിടെ വന്ന അറവണ അടികളെ കണ്ടു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ധമോപദേശങ്ങൾ കേട്ടതിൽ പിന്നെ നിവ്വാണപ്രാപ്തിക്കായി അവിടെത്തന്നെ തപം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു്” എന്നു ജ്ഞാനാർക്കവൃത്തിലെ ഇതിവൃത്തം.

ഈ കാവ്യം ഇതിലെ ഇതിവൃത്തത്തിന്റെ ഒരു സുഷ്കിപ്തരൂപമായ കഥാമുഖംകൊണ്ടു തുടങ്ങി ‘ഇന്ദ്രോത്സവപ്രഖ്യാപനം’ തൊട്ടു് ‘സംസാരമോചനോദ്യോഗ’പര്യന്തമായ മുപ്പതു ഗാഥ (കാത)കളായി വിഭജിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. മേല്പറഞ്ഞ ‘ഗാഥ’ എന്നതിനെ തന്നെ ഈ ഗ്രന്ഥകാരനും മറ്റു ചില കവികളും ‘പാട്ടു്’ എന്നും പ്രയോഗിച്ചു കാണുന്നു. സംസ്കൃതപണ്ഡിതന്മാർ ‘ഗീത’മെന്ന അർത്ഥത്തിലാണു് ഇതിന്റെ പ്രയോഗമെന്നും അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. ‘കാത’ക്കു് കഥയെന്നും ഒരു പക്ഷക്കാർ അർത്ഥകല്പന ചെയ്യുന്നു. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ആദ്യനാമം ഒരു വൃത്തം തന്നെയാണു് അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ഈ വൃത്തത്തിന്നു തമിഴു് സാഹിത്യഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കല്പിച്ചിട്ടുള്ള സ്ഥാനം ഏതാണ്ടു മലയാളത്തിൽ കിട്ടിപ്പാട്ടിന്നുള്ള സ്ഥാനം തന്നെയെന്നു പറയാം. ഈ കാവ്യം ബൌദ്ധമതപ്രസക്തമായ മണിമേഖലയുടെ ചരിത്രമാകയാൽ

ഇതിൽ (ബൗദ്ധ) ആധർമ്മങ്ങൾ ആദ്യന്തം ഏങ്ങും തുട
ന്നു കാണാം. പല ധർമ്മങ്ങളും ഇതിൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടെ
ങ്കിലും മുഖ്യമായ്കാണുന്നത് ഭക്തവൻ മനോവാക്കായ ശു
ദ്ധിയോടെ സർവ്വജീവികളിലും സർവ്വ കൃപാലുവായിരി
ക്കേണമെന്നതെന്നയാണു്.

മണിമേഖലാകാവുകാരൻ, പണ്ടു മധുരയിൽ സ്ഥാ
പിച്ചിരുന്നതും ക്രമേണ മൂന്നു കാലങ്ങളിലായി പ്രഖ്യാതി
യോടെ നടന്നുവന്നതുമായ 'മുതൽച്ചങ്കം', 'ജടൈച്ചങ്കം'
'കടൈച്ചങ്കം' എന്ന ആദിമദ്ധ്യാന്തതമിഴ് പണ്ഡിത
സംഘങ്ങളിൽ കടൈച്ചങ്കപ്പലവന്മാരിൽ ഭക്തവനായിര
ന്നു. മധുരജന്മഭൂമിയായതിനാലും കൂലസംജ്ഞങ്ങളാ
യ എട്ടുവക ധാന്യങ്ങളെ വ്യാപാരം ചെയ്തിരുന്ന
തിനാലും 'മതുരൈകൂലവാണികൻ ചത്തനാർ' എന്നും
സംഘത്തിൽ അരങ്ങേറുവാൻ ഓരോ കവികൾ സമർപ്പി
ക്കുന്ന ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ പിഴകൾ കാണുന്നോറും ഗ്രന്ഥകാ
രന്മാരെ കുറപ്പെടുത്തുവാനൊരുങ്ങാതെ, "ഈ വക
തെറ്റുകൾ എനിക്കറിവേണ്ടതായി വന്നുവല്ലോ" എന്നു
മനസ്സാപപ്പെട്ടു തന്റെ തലയിൽ തല്ലുകയും, അതിനാൽ
തലപ്പുണ്ണായി ചീഞ്ഞിരിക്കുകയും ചെയ്തതിനാൽ, 'ചീത്ത
ലൈ ചാത്തനാർ' എന്നും മറ്റും ഓരോ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ
ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരിന്നു പ്രസിദ്ധിക്കുന്നു. സാധുവി
ദേവിയായ കണ്ണകിയുടെ കഥയും അവളുടെ മഹത്വവും
ചെങ്കുട്ടവൻ ചേരനെ ബോധിപ്പിച്ച് ഭക്ത സഖാവിന്റെ
നിലയിൽ അദ്ദേഹത്തെക്കൊണ്ടു് ആ ദേവിയുടെ ക്ഷേത്ര

നിർമ്മാണവും, നിത്യപൂജാദികളും നടത്തിച്ചത് ഇദ്ദേഹമായിരുന്നു. ചേരനും കണ്ണകിയുടെ ചരിത്രം കേൾപ്പിക്കുന്ന സമയം അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുജനും സത്യാസം സ്വീകരിച്ച ദേഹവുമായ 'ഇളങ്കോവടികളും' അവിടെ സന്നിഹിതനായിരുന്നു. ഈ ചരിത്രത്തെ 'ചിലപ്പതികാരം' എന്നരുത്തമകാവ്യമാക്കിച്ചമക്കുന്നതിനുഅടികളെ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള ചാത്തനാരാണെന്നു ആ കാവ്യത്തിൽനിന്നുതന്നെ തെളിയുന്നു. മേൽക്കാണിച്ച പ്രകാരം കണ്ണകീദേവിയുടെ ആലയനിർമ്മാണാദികൾ നടത്തിയ കാലത്തു സിംഹമുരാജാവായ 'ഗജബാഹു' ചെങ്കുട്ടവന്റെ അതിഥിയായി വഞ്ചിപ്പുരത്തിൽവന്നു വസിച്ചിരുന്നതായും അദ്ദേഹം സിംഹമുരത്തിൽ കണ്ണകീദേവിയെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു പൂജിച്ചിരുന്നതായും ചിലപ്പതികാരത്തിൽ കാണുന്നു. 'മഹാവംശ'മെന്ന സിംഹമുരചരിത്രത്തിൽ 'ഗജബാഹു'വെന്നു പേരുള്ള രണ്ടു രാജാക്കന്മാരെ പറഞ്ഞു കാണുന്നതിൽ ചെങ്കുട്ടവന്റെ സഖാവായി കാണുന്നത് ഒന്നാംഗജബാഹുവായിരിപ്പാനേ ഇടയുള്ളുവെന്നും ആ ഗജബാഹുവിന്റെ കാലം ഏതാണ്ടു ക്രിസ്താബ്ദം ദ്വിതീയശതവഷത്തിന്റെ പൂർവ്വാർദ്ധമായിരിക്കേണമെന്നും കാണുന്നു. ഇതിനാൽ ഈ ഗ്രന്ഥകർത്താവിന്റെ കാലവും ഇതുതന്നെയെന്നുമാനിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഗ്രന്ഥനിർമ്മാണകാലം തൃതീയശതവഷത്തിന്റെ പൂർവാർദ്ധമായിരിക്കേണമെന്നാണു ചില ചരിത്രാപേക്ഷകന്മാരുടെ പക്ഷം.

ഇതിലെ ഇതിവൃത്തം നടന്ന കാലത്തുതന്നെ ഈ

ഗ്രന്ഥകർത്താവും ജീവിച്ചിരുന്നവനും അദ്ദേഹത്താൽ ത
 മിഴിൽ കവനം ചെയ്തപ്പോൾ മൂലഗ്രന്ഥം തന്നെയാണി
 തെന്നും ചിലപ്പതികാരത്തിൽ നിന്നെന്നപോലെ ഈ ഗ്ര
 ന്ഥത്തിലെ കഥാമുഖത്തിൽനിന്നും വിശദമാകുന്നതി
 നാൽ ഇത് അന്യഭാഷയിൽനിന്നു വന്നതായി ശങ്കിപ്പാ
 നവകാശം കാണുന്നില്ല. ചിലപ്പതികാരവും മണിമേഖ
 ലയും മാരോ മഹാകാവ്യങ്ങളാണെങ്കിലും അവയിലെ ക
 ഥാവസ്തു ഒരേ ഇതിഹാസത്തിന്റെ പൂർണ്ണപരമ്പരയെ
 ഉൾക്കൊള്ളുന്നു, രചനാ, ഭാഷ, വർണ്ണനാസാമ്യം, വ്യാ
 കരണാദിശാസ്ത്രീയപദ്ധതി, കല്പനാശക്തി മുതലായ അം
 ശങ്ങളിലുള്ള പരസ്പരസാദൃശ്യവും, വിമർശനം ചെയ്യുന്ന
 തായാൽ ഇവരണ്ടും ചേർന്നു ഒരു മഹാകാവ്യമാണെന്നും
 വാദിക്കുന്നതിൽ വലിയ അബദ്ധമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നി
 ட്ല. രണ്ടു കവിപുരോഗവന്മാരും തങ്ങളുടെ കാവ്യങ്ങളെ പ
 രസ്പരം കേൾപ്പിച്ചതായി അവയിൽ തന്നെ കാണുന്നു
 ണ്ട്. ഈ വക ലക്ഷണങ്ങളാൽ രണ്ടു കാവ്യങ്ങളും പര
 സ്പരം പൂർണ്ണതാപാദകങ്ങളായി നിൽക്കുന്നു. ഈ ഗ്രന്ഥ
 ങ്ങളുടെ നിർമ്മാണവും വർദ്ധിനഗരത്തിൽ ഒരേ കാലത്തു
 നടന്നതായി ഊഹിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഈ നഗരം അ
 ന്ന കോളത്തിലെ പെരുമാക്കന്മാരുടെ രാജധാനിയായിര
 ന്നവെങ്കിലും ഇന്നു ഇതിന്റെ മഹിമകൾ ചരിത്രഗ്രന്ഥ
 ങ്ങളിലും നഷ്ടശിഷ്ടങ്ങളായി ചില അംശങ്ങൾ ഭൂഗർഭത്തി
 ലുമായി ലയിച്ച് അനാഥമായിപ്പോയതു എന്ന് നി
 ലയിൽ വെഞ്ചി (തിരു-വഞ്ചി-കുളം) എന്ന ആ പുരാതന

സംജ്ഞാമാത്രം ഒരു ദേവാലയത്തെ അവലംബിച്ച് ഒരു കോണിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു.

ഏതാണ്ട് ഇരുപതുകൊല്ലങ്ങൾക്കുമുമ്പ് ചിലപ്പതികാരം 'മേണിമേഖല' ഈ രണ്ടു പുരാതന കാവ്യങ്ങളുടെ പരിഷ്കൃതരീതിയിലുള്ള പ്രസിദ്ധീകരണത്തെപ്പറ്റി ഒരു ഇംഗ്ലീഷുപത്രത്തിലുണ്ടായിരുന്ന നിരൂപണം വായിച്ചറിഞ്ഞ് എന്റെ പ്രിയമിത്രം വരേതനായ ഐ. എസ്. നാരായണയ്യൻ ബി. എ., അവർകൾ, "ഈ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കേരള ചരിത്രത്തിന്റെ പുരാതനമായ ചില അംശങ്ങളടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്; നിങ്ങൾ അവരും വരുത്തി വായിക്കേണ്ടതാണ്." എന്നു ഏതോടപരദേശിക്കുകയും എനിക്കതിൽ ആസക്തി ജനിക്കുകയും ചെയ്തതിനാൽ ആ രണ്ടു ഗ്രന്ഥങ്ങളും വരുത്തി വായിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒരിക്കൽ വി. കെ. അച്യുതമേനോൻ ബി. എ. എൽ. ടി., അവർകളുമായുണ്ടായ സംഭാഷണത്തിൽ പ്രസംഗവശാൽ ഈ ഗ്രന്ഥങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചും ഞാൻ ചില വിഷയങ്ങൾ പ്രസ്താവിക്കുകയുണ്ടായി. അതിന്റെ ഫലമായി ഈ ഗ്രന്ഥങ്ങളെ ഭാഷാന്തരം ചെയ്യാനായി അദ്ദേഹം എന്നെ ചുമതലപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു ഒരു സംവത്സരം കഴിഞ്ഞിട്ട് കായ്കാഴ്ച വരവതത്രനായ ഏ. റിഷ് ആ പ്രവൃത്തിയിൽ ഏർപ്പെട്ടവൻ കഴിഞ്ഞില്ല. പിന്നീട് 1101 മിനത്തിൽ നേരിട്ട കണ്ട സന്ദർഭത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇഷ്ടസിദ്ധി പ്രതിരോധിതയായി എന്നു ബാധിച്ചിട്ടുള്ള കോദാസീന്ദ്രപിശാചികയുടെ ഉച്ചാടനമനുപ്രതിമമായി

ഭാഷാപരിഷ്കരണകമ്മിറ്റി സിക്രട്ടറിയുടെ നിലയിൽ ഒരു പത്രപ്പെഴുതിത്തരികയും ചെയ്തു. ഈ നിലയിലാണ് ഈ ഭാഷാന്തരീകരണത്തിൽ എന്റെ പ്രാവശ്യമുണ്ടായത്.

ഈ മൂലത്തിന്റെ ഒരു നേതൃത്വമേതന്നെയെന്നിരിക്കിലും അത്യാവശ്യകമല്ലെന്നു കരുതി അവിടവിടെ അല്ലാത്ത ചില അംശങ്ങളെ ഉപേക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ട്. വായനക്കാർക്കു രസാവഹമായിരിപ്പാനും ദ്രാവിഡകാവ്യപദ്ധതിയിലുള്ള വിശേഷങ്ങളെ അല്ലാത്ത പ്രദർശിപ്പിപ്പാനുമായിരിക്കുമാമകളിലും ചില വർണ്ണനകൾ, സുഭാഷിതങ്ങൾ മുതലായവയെ മൂലത്തിൽനിന്നു നേരെ തള്ളിക്കളയ്ക്കുവേണ്ടിയായിത്തന്നെ ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. കഥാപുരുഷന്മാരുടെ നാമധേയങ്ങളിൽ സംസ്കൃതതത്വങ്ങളായിരിക്കുന്ന ചുരുക്കംചിലതിനെ മാത്രം അവയുടെ തത്സമങ്ങളാക്കിയും ചില സംജ്ഞാപദങ്ങളെ യുക്തമെന്നു കാണുന്നിടത്തു് അത്ഭുതം വരാതെ ഭാഷാന്തരംചെയ്തും പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. സംഖ്യബൈബ്ലാളിസ്മങ്ങളുടെ പ്രതിപാദനങ്ങളിൽ ശാസ്ത്രീയങ്ങളായ ദ്രാവിഡപദങ്ങൾക്കു വകയും കേരളഭാഷാഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ പ്രയോഗിച്ചവരുമാറ്റുള്ള സംസ്കൃതപദങ്ങളെത്തന്നെ കട്ടമുക്കാലും അംഗീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. 27-ാം, 80-ാം, ഗാഥകൾ ആ മൂലം ദാർശ്നികതപ്രതിപാദകങ്ങളും, ദുർവ്വജന്മയങ്ങളുമാണെന്നിരിക്കിലും അവയെ കഴിയുന്നതും സുഗമമാക്കിത്തീർത്തിട്ടുണ്ട്. 29-ാം ഗാഥയിലെ ദാർശ്നികമയ അർത്ഥത്തെമാത്രം തള്ളിക്കളയ്ക്കുന്ന

വിട്ടിരിക്കുന്നു. ഈ അംശം ഇന്നത്തെ ഭാഗ്ഗനികന്മാരാൽ ദർശാഹ്വമാണെന്നു പല പണ്ഡിതന്മാരും ഐക്യ ബ്രഹ്മം അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു.

ഈ പരാവർത്തനത്തിൽ കരാപ്പമിത്രത്തിന്റെ നി ലയിൽ നിർബന്ധപൂർവ്വകം എന്ന പ്രേരിപ്പിച്ചു അപ്പോൾ വേണ്ടുന്ന ഉപദേശങ്ങൾ തന്നെ ഗ്രന്ഥസമാപ്തി യെ പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്ന വി. കെ. അച്ചുതമേനോൻ ബി. എ. എൽ. ടി., അവർകളോടും ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ചരിത്രസംബന്ധമായ ചില അംശങ്ങളെ ശേഖരിച്ചു തന്നു പലപ്രകാരത്തിലും എന്നെ ഉത്സാഹിപ്പിച്ചു എൻ. ജി. ശ്രീ. നവസത്യർ എം. എ. എൽ ടി., അവർകളോടും എ നിക്കുള്ള നിവ്യാജമായ കൃതജ്ഞതയെ ഇവിടെ പ്രകടിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു. ഈ വിവർത്തനം ആരംഭിച്ചതു മുതൽ ഈ ആവശ്യത്തിനുള്ള ഗ്രന്ഥാന്തരപരിശോധനയിലും മറ്റും പങ്കുകൊണ്ടും ഇതു മുഴുവൻ ഒന്നുണ്ടു വട്ടം പകർത്തഴിയിയും നിരന്തരമായി എന്നെ സഹായിച്ചവരായ എന്റെ സഹോദരപുത്രനും വിനീതശിഷ്യനുമായ വിവാശ്വനാഥൻനായരും എന്റെ അഭിനന്ദനത്തിന്നു പരത്രമായിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതും ഇവിടെ പ്രസ്താവയോഗ്യമാണ്. ഈ അപൂർവ്വഗ്രന്ഥത്തെ ഭാഷാന്തരം ചെയ്തു തങ്ങളുടെ മുമ്പാകെ സമർപ്പിപ്പാൻ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടു ഭാഷാപരിഷ്കരണക്കമ്മിറ്റിക്കും ഞാൻ ഏറ്റവും വന്ദനം പരത്തുകൊള്ളുന്നു.

കാവേരിയെപ്പോലെ മലനാട്ടിൽ പിറന്ന തമിഴ്നാട്ടിനെ അലങ്കരിക്കുന്ന ഈ കാവ്യത്തെ ജന്മഭൂമിയിലേക്കുറപ്പിച്ചു സഹോദരന്മാരും കാലാതിപാതത്താൽ അപരിചിതന്മാരായ കോളിയർ പരിചയപ്പെടുത്തി കൊടുത്താൽ കൊള്ളാമെന്നുള്ള ആഗ്രത്തിന്മേലാണു ഞാൻ ഈ വിവർത്തനത്തിന്നു തുനിഞ്ഞത്. ഞാൻ ശുദ്ധ മലയാളിയും ഈ മൂലഗ്രന്ഥം ദ്രാവിഡ പും പ്രൗഢമുമാകയാൽ ഇതിൽ എന്റെ പാണ്ഡിത്യക്കുറവിനാലോ മറ്റോ വല്ല സ്വലതങ്ങളും വന്നു പോയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അപായ സദയം ക്ഷമിച്ചുകൊള്ളണമെന്നു പ്രാജ്ഞന്മാരായ മഹാ ജനങ്ങളോടു പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

എന്നു

പി. നാരായണൻ നായർ

പരിഭാഷകൻ.

—*—

ശുദ്ധിപത്രം.

മാഗം	വരി	അശുദ്ധം	ശുദ്ധം.
9	5	ദിവോദ്യാന	ദിവ്യാദ്യാന
10	9	അജ്ഞന	അജ്ഞ
81	14	അിനന്ധ	അന്ധ
84	8	ഭൂതവാസി	ഭൂവാസി
„	9	വൃത്താന്തം	വൃത്തം
41	16	ഇരുകലാൻ	ഇരുകലൻ
44	12	വരവശ	വരവശ
50	9	ബാധ	ബാധാ
51	1	പകിന്നൊന്നാം	പതിന്നൊന്നാം
52	4	ആ പുത്ര	ആപുത്ര
66	8	അവന്റെ	അവന്റെ
68	22	കർമ്മലത്താൽ	കർമ്മലത്താൽ
71	16	സാർവ്വാഹ	സാർവ്വാഹ
72	21	പരിണാമ	പരിമാണ
78	18	ഹസ്തഗ്നി	അത്രിഗ്നി
80	8	യുലലതീ	യുലതീ
„	9	നിവർത്ത	നിവൃത്ത
81	8	അനന്തീയൈ	അത്രിഗ്നീയൈ
„	25	ഹസ്തഗ്നി	അത്രിഗ്നി

ഭാഗം	വരി	അശുദ്ധം	ശുദ്ധം.
84	7	ഛസ്തൃഗ്നി	അത്വഗ്നി
91	1	ഇരുപത്തൊന്നാം	ഇരുപത്തൊന്നാം (ഗ്രാമ
98	1	ഇരുപത്തൊന്ന	ഇരുപത്തൊന്നാം
„	4	പത്തേടേഴം	പത്തൊടേഴം
100	18	തളളണ	തളളണ
„	„	യുലക	യുലകി
101	4—5	യവന	യൌവന
106	28	ചൈതിത്ര്യ	ചൈത്ര്യ
108	2	നിർവാഴ്തി	നിർവീഴ്തി
117	5	തനിയം	തനിയെ
121	7	ചൈത്ര്യ	ചൈത്ര്യ
128	16	ശംഭവിക്ക	സംഭവിക്ക
129	10	അനുസമുദായം	അനുസമുദായം.
180	20	വിളിക്കും	വിളയിക്കും.
„	28	പ്രാമാണ്യ	പ്രാമാണ്യ
181	4	മഹത്വ	മഹത്തവ
186	11	ചൈത്ര്യത്തെ	ചൈത്ര്യത്തെ
189	5	ദേവിയും	ദേവിയേയും
142	11	രചതാദി	രജതാദി
„	15	സിദ്ധിച്ച മരിക്കുന്ന	സിദ്ധിച്ചമരിക്കുന്ന
144	12	സ്തംഭങ്ങൾ	സ്തംഭങ്ങൾ

ഭാഗം	വരി	അശുദ്ധം	ശുദ്ധം
146	5	നിലയിരിക്കുന്നതു	നിലയിലിരിക്കുന്നതു (ഇ
„	7	ഷഡായനങ്ങൾ	ഷഡായതനങ്ങൾ
147	9	പൂവ്	പൂവ്
„	16	ഉപാലംഭം	ഉപാലംഭം.
149	11	രൂപം	രൂപം.
„	19	ഷഡ്വ്യവഹാര	ഷഡ്വ്യവഹാര
150	24	വിവോജക	വിവോജക
151	5	ചതുപ്പയ	ചതുപ്പയ
152	6	ധ്യാനിക്ക	ധ്യാനിക്ക
„	12	മൈത്രിയെ	മൈത്രിയെ
„	25	മൈത്യാദി	മൈത്യാദി
153	6	ശേവാസി	ദേശവാസി
154	6	മൈത്യാദി	മൈത്യാദി
„	18	തപപ്രഭാവം	തപഃപ്രഭാവം

ശ്രീ
മണിമേഖല.

കുമാരമുഖം.

ബാലദിവാകാർത്തനെയും വെല്ലും ശ്രീ
കോലും തരകാന്തി പൂണ്ടുകൊണ്ട്
ചേലാൻ ചെഞ്ചിടാഭാരത്തിൻ ഭിയിതി
ജാലവും നിളെ പ്പാത്തി നന്നായ്
ഉന്നതമാകിന പൊന്തപതന്ദി
തന്നിൽ വാണമ്പാടേഴുന്നതളി
നിന്മായം ഭക്ഷണദിക്കിനണഞ്ഞൊരു
ജംബുവാം ദ്രിപമമൻ ദേവ
ജംബുഗേവതി ജംബുതന്തപം
തന്നിലമൻ മരുപം നാളിൽ
മുഷ്ടാൻമരായ ദാനവന്മാരുടെ
ധിക്കാരമേതും പൊറുക്കാത്താൽ
അത്തലണഞ്ഞു തട്ടുൻ ചമഞ്ഞൊരു
പൃഥ്വിയായുള്ളൊരു ദേവിതന്റെ
വൃത്താന്തം കേട്ടു കുന്നിന്റെ ദനുജമിൽ
ബലമറ്റം വൈരം മുഴക്കയാലെ

'ജംബു'വെന്നുള്ളൊരു നാമവും കണ്ണാണ്ടു
 ശബാവതി തന്നിൽ വാണുള്ളി
 മാത്തംസ്ഥേശോത്രത്തിൽ ജ്ഞാതനായെങ്ങുമേ
 കീർത്തി വളന്നൊരു ചോഴമന്നൻ
 'കാന്തമ'വെന്നുള്ള നാമം പുകഴ്ന്നവൻ
 കാന്തിമാൻ വിരൻ കൃപാംബുരാശി
 ദോഷമകന്നു വളവുകളെന്നും ത -
 നൃശിയിലേറിച്ചു കണ്ണാട്ടുവാൻ
 അംഭസ്സമൃദ്ധി വരുത്തണമെന്നോത്തു
 കരോതവനാകും മാമുനിയെ
 കമ്പിട്ടു കേൾപ്പിച്ചു കാശിതടങ്ങവ -
 നസ്ഥാടനഗ്രഹം വാങ്ങിക്കൊണ്ടാൻ.
 അന്നേമമ്മുവി തന്റെ കമണ്ഡലു
 തന്നിലടങ്ങി മരുവാടുന്ന
 പുണ്യ പദിയായ കാവേരിയാം നദി
 തിണ്ണമൊഴുകി പുറന്നു പൊങ്ങി.
 ദക്ഷിണദിക്കിന്നഭിമുഖമായ് ചെന്നു
 പുകുതു ശബാവതിക്കരികെ
 പൊങ്ങിത്തീർത്തുനൊരോളങ്ങും തള്ളിക്കൊ -
 ണ്ടങ്ങിനെ കാണായ വാഹിനിയെ
 സമ്പന്നമാം തപം കണ്ണാണ്ടു നിത്യവും
 ശബാവതിയെന്ന നാമത്തെയും
 കൊണ്ടു മേവുന്ന ജംബുഭഗവതി
 കണ്ടു കരുഹലം പൂണ്ടുടനെ

കഥാമുഖം

ദിവ്യനദിതന്നെ ചെുന്നങ്ങങ്ങിരേറ്റു
ഭവ്യമാംവണ്ണം പാഞ്ഞാളേവം.
“മന്ദാകിനി! ശുഭേ! വന്നാലുമിങ്ങു നി
ന്നിങ്ങടെ സംഗം മേസാഭ്യമായി
മണിൽ മഹിമ കലനുള്ള തീർത്ഥങ്ങൾ -
ക്കിന്നൊരു ദിവം നീയെന്നു ചൊൽവൂ.”

എന്നപ്പോൾ കാഴ്ചരിതന്നെ പ്പിരിയാതെ
നിന്നുള്ള താവസൻ ചെന്നാനേവം.

“ജംബൂവനങ്ങളും പുകൾകൊള്ളും ദേവിയെ
സ്തന്മാനിക്കണം കവേരകന്ത്രെ!
വന്ദ്യയാണെന്നും വാനക്കിവളെന്നതും
നന്നായുരപ്പിച്ചു കൊൾക വേണം.

പോളും ഭാരതഭൂമിയിലൊക്കെയും
ധാരാളമായിപ്പിരിയുകയും
വിശ്വാസത്തോളം ചോളഭൂമിയാവാൻ
പാറതെ ചോരും കലക്കൊന്നും
പാറകും മന്നവൻ ധർമ്മം തൃജിക്കയാൽ
വാരിദം പൂച്ചു പൊഴിക്കാക്കിലും
വാരിപ്രവാഹത്തിനും കരാരതെ
പോന്നിടം തമിഴ് ദേവിതാനും.”

ചാലേ വണങ്ങിനിന്നപ്പോൾ പുരാതന -
കാലത്തു വാണുളുന്ന ദേവി
കാലാന്തേ കാലമണച്ചിരുന്നതുകാമ്പിൽ
കോലം കതുഫലം പൂണ്ടു ചൊന്നാൾ.

“കാത്തിനിന്നത്തുള്ള ഗോളങ്ങളെ നൽകുക
 ശ്രീമതപ്രമോദ് വാളങ്ങളെന്നാക
 ഭവ്യങ്ങളോ മഹാരാജികാഭിയാം
 ദിവ്യഭവനങ്ങളാറുണ്ടല്ലോ
 വിഷ്ണുചക്രമികളായുള്ള മാനവ -
 കൊക്കുന്നലോകമിരുവതുണ്ടു്.
 ആയവരൊന്നു നാമം ചൊല്ലിടുകിൽ ബ്രഹ്മ -
 കായികലോകം മുതലായുള്ള.
 ഇങ്ങിനെ സമ്പൂർണ്ണവഞ്ചത്തിൻ ബീജങ്ങൾ
 വർണ്ണനാഭൻ ചമച്ച കഥാം
 ശമ്പാവതിയെന്നു പാരിൽ പ്രസിദ്ധമാ
 യെന്ന പേർ പുകഴ്ത്തിപ്പുറത്തുനത്തെ
 തന്ന മധ്യയത്തിലാക്കിപ്പുറച്ചു നി
 ധനേ! ചാകുറാം വാഴ്ത്തുന്നവരും.
 അന്നു തുടങ്ങി താൻ ‘കാവേരി’പട്ടണ
 മെന്നുള്ള നാമത്തെ പൂണ്ടുകൊണ്ടു
 മുന്നേമേ പേർ പൊറ്റു നിന്നൊരു തൽപ്പരം
 മണിൽ സമൃദ്ധമാക്കുന്നു പാണെ.

ഇങ്ങിനെ ശമ്പാവതിയെന്നും കാവടിപ്പുറപ്പട്ടണമെന്നും
 നാമധേയങ്ങളോടു കൂടിയതും പുരാതനവുമായ പുരവര
 ത്തിൽ ശതമഖമഃമാത്സവം നടത്തിയതും, ചിത്രാപതി
 ചിത്ത ചാഞ്ചല്യം കലന്നു വയന്നമാലയുടെ വഴിക്കുമാ
 ധവിയോടു നാഗരികവാദമൊവിച്ചതും, മണിമേഖല പൂ
 വ്വുപ്പാൻ പൂജ്ഞാദിയിൽ ചെന്നുപോരും യുവരാജകരം

നൽ അവിടെ വന്നതായി കണ്ട അവർ സ്കൂളുകാൾക്കു
 ത്തിലുൾപ്പെടുകയും, അതു കണ്ട കുമാരൻ ഭഗവാനെപ്പറ്റി
 പോയശേഷം മണിമേഖലയ്ക്കുവേണ്ടി പ്രത്യക്ഷിച്ചിട്ടുള്ള ക
 ണിമേഖലയെ മണിപല്ലവത്തലേക്കു കൊണ്ടുചെന്നു വീ
 ങ്ങും ഉപവനത്തിൽ വന്ന ശ്രുതമതിയുടെ ഉറക്കമുണർ
 ത്തിയതും, മണിപല്ലവത്തിൽ സുസ്ഥായിതയായ മണി
 മേഖല വിശിഷ്ടമായിട്ട് ഏകാകിനിയായുഴലുമ്പോൾ
 ഭക്തിവാൻജ്ഞാജമണിപിറന്നത് കണ്ടപ്പോൾ ജന്മമൃത്യു
 നന്മറിഞ്ഞതും, അവിടെ മണിമേഖലയെപ്പോലെ ആവിർഭവി
 ച്ച ചിത്തശോകമകലുംവണ്ണം മന്ത്രാപദേശം ചെയ്തതും,
 ദീപതികളുടെ സാമോച്ചത്താൽ ദീപ്യമായ പാത്രം
 ലഭിച്ചതും, പാത്രലാഭാനന്തരം പട്ടണത്തിലേക്കു മടങ്ങി
 വന്ന മാധവിയോടും ശ്രുതമതിയോടും പൂടി അവണ
 അടികളെ ചെന്നു വണങ്ങിയതും, ആ പാത്രങ്ങൾ മറ്റി
 മയും അവന്നു ചിന്താഭാവത്തിൽ വന്നുള്ള പാത്രലാഭ
 വും അടികൾ അവളെ കേൾപ്പിച്ചതും, ആ പാത്രം മ
 ണിമേഖലയ്ക്കു കിട്ടുകയ്ക്കൽ അവൾ പാത്രമന്യയായി
 ഈ നഗരത്തിലെ തെരുവുകളിൽ ഭിക്ഷയേറ്റതും, പതി
 വ്രതകൾ പാത്രത്തിൽ ഭിക്ഷാന്നമേകിയതും, കായച
 ണ്യികളുടെ അത്യഗ്നിമാഗം ശമിപ്പിച്ചു ദേവാല
 യം പുകയും, അതുകേട്ട രാജകുമാരൻ അവിടെ ചെന്നതി
 നാൽ അവൾ കായചണ്ഡികയുടെ വേഷം ധരിച്ച് അ
 വന്റെ ഭൃഷ്ടിയിൽ വന്നു മറയ്ക്കപ്പെട്ടു കാശാഗാരം ധർമ്മ
 ഗാരമാക്കിയതും, കായചണ്ഡികയെന്നു കരുതി കാഞ്ച

നൻ അവളെ പിരിയാതെ തുടന്നുചെന്നു രാജകുമാരനെ
 വർഗത്തിന്നിരയാക്കിയതും, മഹാരാജാവിന്റെ പിണ്ണ
 ണത്തും, സ്കന്ദേശ്വരൻ കുമാരവധം തെളിയിച്ചതും, മ
 ഞ്ഞവൻ മണിമേഖലയെ ബന്ധനാലയത്തിലാക്കിയതും
 അവർ രാജാവിനെ ധർമ്മോപദേശം ചെയ്ത് ആ പുത്ര
 നെ രാജ്യത്തിൽ ചെന്നു അവനോടുകൂടി മണിവല്ലവം
 പ്രാപിച്ചതും, അവിടെ നിന്നു താപസവേഷം പൂണ്ടു വ
 ഞ്ചിനഗരം പൂകിയതും പരമാർത്ഥതപശ്രാണത്തിന്നാ
 യി ആചാര്യന്മാരുടെ മതവാദം കേട്ടതും, പിന്നെ സ്വ
 സ്വരൂപം പൂണ്ടു കാഞ്ചീപുരത്തു ചെന്നു അമ്മമാരെയും
 അടികളെയും കണ്ടുവന്നിട്ടതും, തപോവേഷം പൂണ്ടു ധ
 മ്മമറിഞ്ഞു ഭവബന്ധം വിട്ടുവാനായി വ്രതാനുഷ്ഠാനം
 ചെയ്തതും, ഇളംകാവടികളെ കേൾപ്പിപ്പാനായി പട്ടു
 മയങ്ങളായ മുപ്പതു ഗാഥകളടങ്ങിയതും, മണിമേഖല
 യുടെ സത്യാസം എന്തുകൂടി പേരുള്ളതായ മണിമേഖ
 ലാ' കവ്യം കൂലവാണികൻ ചാത്തൻ തമിഴിൽനിമ്മാ
 ണം ചെയ്തു.

മണിമേഖല.

ഒന്നാം ഗാഥ.

ഇന്ദ്രോത്സവപ്രഖ്യാപനം

ചോഴമണ്ഡലത്തിൽ കാവേരീനദി കടലോട്ടു സംഗമിക്കുന്ന പ്രദേശത്തു വിഖ്യാതനായ ചോഴരാജാക്കന്മാരുടെ പുരാതനരാജധാനിയായ കാവീരിപ്പുഴതീരത്തിൽ പെരുങ്കുടി വൈശ്വകലത്തിൽ പിറന്ന കോവലൻ കലമുറക്കൊത്തവണ്ണം കുന്നകുഴയെന്ന കുമാരിയെ വെട്ടുതിന്നശേഷം നാട്ടുവിദഗ്ദ്ധനായ മാധവിയെന്ന ചേശ്വരവശംവദനായി ഏതാനും കാലം നയിച്ചതിനാൽ മണിമേഖലയെന്ന ഒരു പുത്രിയുണ്ടായി. ചിന്നെ കാർത്തുരതവശാൽ പാണ്ഡ്യരാജധാനിയായ മധുരപുരിയിൽ ചെന്നപ്പോൾ അവനെ രാജകുല്പനപ്രകാരം അവിടെ വെച്ചുകൊലപ്പെടുത്തി. കോവലന്റെ മരണവൃത്താന്തശ്രവണത്താൽ മാധവി തന്റെ വേഷാവൃത്തിയെ വെറുത്തു ബലഹൃദവർത്തനായ അറവണസപാമികളെ ശരണം പ്രാപിച്ചു ബലമതധർമ്മങ്ങളനുഷ്ഠിച്ചു വന്നതിനാൽ ബാല്യം മുതൽക്കുതന്നെ മണിമേഖലക്കും ബാലധർമ്മങ്ങളിൽ അഭിരുചി ജനിക്കുന്നതിനിടയായി.

പൂർവ്വകാലത്തിൽ കാവിരിപ്പുവട്ടിനത്തിന്റെ അടുത്തുകായി പ്രയത്നിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന അഗസ്റ്റ് മനിയുടെ ആജ്ഞാപ്രകാരം ചെമ്പായൻ എന്ന ചോഴൻ ഇന്റനോട് പേക്കിച്ചനാമതിവാങ്ങി ആ നഗരത്തിൽ നടത്തിവന്നതും പിൻഗാമികളായ രാജാക്കന്മാരാൽ പരമ്പരയായി നടത്തപ്പെട്ടുവരുന്നതും ഇരുപത്തെട്ടു നാൾ കൊണ്ടാടിവരാറുള്ളതായ ഇന്റ്രാസ്തവം നടത്തുവാൻ നഗരവാസികളായ സർവ്വമതസ്ഥന്മാരും പ്രാണികളും ഒത്തുകൂടി ഇങ്ങിനെ ആലോചിച്ചു. “നാം ഇന്റ്രാസ്തവം മുടക്കുകയ്ക്ക്. മുടക്കിയാൽ പണ്ടു മുചുകുന്ദ ചക്രവർത്തിക്കു ദൈത്യന്മാരുടെ താമസാസ്യപ്രയോഗത്താൽ ബാധിച്ച ദീർഘനിദ്രാക്രമത്തെ നീക്കുവാൻ മഹേന്ദ്രാജ്ഞാകരനായി ഭൂലോകത്തിൽവന്നു സകൃത്യനി ഹണാനന്തരം ഈ നഗരത്തിൽ നാളുകാടിത്തെരുവിൽ സന്നിധാനം ചെയ്തു ബലിവൃജകൾ കണ്ണുണ്ടുവരുന്ന “നാളുകാടിബ്ദ്രതം” ചില ബാധകൾ ചെയ്യും. കപടവേഷധാരികളായും മറ്റും പാദോരണം ചെയ്തുവരുന്ന പാപികളെ തന്റെ പാശത്താൽ ബന്ധിച്ചു കൊണ്ടു ഭക്ഷിച്ചു നഗരരക്ഷ ചെയ്തുവരുന്ന ഈ “ചതുഷ്ഠഭൂതം” ഈ നഗരം വിട്ടു നീങ്ങുകയും ചെയ്യും. ആകയാൽ നാം ഈ ഉത്സവത്തെ ആദരിച്ചു നടത്തുക തന്നെ വേണം” സർവ്വസമ്മതമായി നിശ്ചയിച്ചു ഉത്സവാരംഭം പറയട്ടിച്ചു നഗരവാസികളെ അറിവിപ്പറന്നായി പറയനെ വരുത്തി ആജ്ഞാവിച്ചു. അവൻ വല്ലഭകോഷ്ഠത്തിൽ ഇരിപ്പുള്ളതായ പെരുമ്പറയെടു

ഇത് ആനക്കുഴത്തിലേറി ഒന്നാകത്തായി നഗരത്തെ വര
 ക്കി സ്മരിച്ച യഥായോഗ്യം വിജ്ഞാപനം ചെയ്തു. “കേ
 ഘങ്ങൾ മാസംതോറും മുമൂന്നുമാഴ്ച പൊഴിക്കുമൊരാകട്ടെ!
 രാജശാസനങ്ങൾ നിബ്ബാധം നിറവേറ്റുമാരാകട്ടെ! വി
 ജ്ഞാനമായ മഹാജനങ്ങളെ! ഇവിടെ ഇന്ദ്രോത്സവം
 ഘോഷിക്കുമ്പോൾ സർവ്വദേവന്മാരും സ്വർഗ്ഗലോകം വെടി
 തെറ്റ് ഈ നഗരത്തിൽ സന്നിഹിതന്മാരായിക്കൊന്നൊത്തു പൂ
 യന്മാരുടെ രത്നം. അതിനാൽ രാജവീഥികളിലും ചതു
 സ്തംഭങ്ങളിലുമെന്നല്ല മറ്റൊല്ലായിടങ്ങളിലും പൂണ്ണകുള
 ങ്ങൾ, സ്വർണ്ണപ്രതിമകൾ, മംഗപ്രതിമ, ദീപാവലി
 കൾ മുതലായവ നിറഞ്ഞുവിൻ. കവക്കുണ്ഡ്, കവവാഴ,
 കരുമ്പ്, വഞ്ചിക്കൊടി, പുഷ്പവല്ലി മുതലായവകൊണ്ടു
 കരിപ്പിൻ സുന്ദരങ്ങളിൽ മുത്തുരാലകൾ തൂക്കുവിൻ. വീ
 ഛികളിലും, മണങ്ങളിലും, പഴയമണൽ വിഴി പൂതുമ
 ണൽ പാഞ്ഞുവിൻ. മാടഗോപുരാദികളിൽ കൊടിയൂർ
 കൾ കെട്ടുവിൻ ശിവാലയം തൊട്ടു ചതുഷ്ഠിതകോട്ടു
 നമുള്ള സർവ്വദേവസന്നിധാനങ്ങളിലും ഭദ്രദീപാലങ്കാര
 നൈവേദ്യദികൾ നടത്തുവിൻ. ധർമ്മജ്ഞാനമെന്തി
 ന്നും മണ്ഡപങ്ങളിലും ദേവായത്നങ്ങളിലും ചെന്നു ധ
 മ്മോപദേശപ്രസംഗങ്ങൾ നടത്തുവിൻ. മതവാദികളെ!
 നിങ്ങൾ വല്ലാമണ്ഡപത്തിൽ ആരമാനുരൂപങ്ങളായ
 സ്ഥാനങ്ങളെ അലങ്കരിച്ചു മതവാദങ്ങൾ ചെയ്യുവിൻ
 ആരിലും കോപവും വൈരവുമില്ലാതിരിപ്പിൻ.” ഇങ്ങി
 നെ വൈഭവവാഴ്ചയില്ലാത്ത ഒരു നാനാഭാഗങ്ങളി
 ലും ഇന്ദ്രോത്സവത്തെ വിജ്ഞാപനം ചെയ്തു.

രണ്ടാം ഗാഥ.

നാഗരികോക്തി.

കാവിരിപ്പുവട്ടിനത്തിൽ ഇന്ദ്രോത്സവം ആരംഭിച്ചു. മായവികു നാട്ടുവീദ്യയിലുള്ള നൈപുണ്യം പ്രസിദ്ധമായിരുന്നതിനാൽ നഗരത്തിൽ നടന്നുവരുന്നമറ്റുള്ള ഉത്സവാദികളിലെല്ലാം മായവിയുടെ നാട്യപ്രയോഗം ഒഴിച്ചു കൂടാത്തതായിരുന്നു. കിഴ് നടപ്പനുസരിച്ചു മണിമേഖലയും മായവിയും ആട്ടത്തിനു വന്നുചേരുന്നതായാൽ നാഗരികന്മാർ ചെമ്പു ആക്ഷേപം സിമിത്തം മായവിയുടെ മാതാവായ ചിത്രാവതി വയനമാലയെ വരുത്തി ഈ വിവരം മായവിയോടറിയിപ്പാൻ പറഞ്ഞു. അവൾ തന്റെ തോഴിയായ മായവി മണിമേഖലയോടൊരുമിച്ചിരിക്കുന്ന മലർമണ്ഡപത്തിൽ ചെന്നു വ്രതാനുഷ്ഠാനക്ലേശത്താൽ വാടിയുലഞ്ഞ മായവിയിലെ ദയനീയമായ വിധത്തിൽ കണ്ട് അവളോടിങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. “നീയും മണിമേഖലയും ഉത്സവത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളാതെ നിങ്ങളുടെ കലധർമ്മത്തിനു വിരുദ്ധമായ തപശ്ശയ്ക്കിൽ കാലം നയിച്ചുവരുന്നത് ഈ പട്ടണവാസികളുടെ അതിയായ അപ്രീതിക്കു കാരണമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു.” മായവി പറഞ്ഞു. “ഭർത്താവു കൊലപ്പെട്ടുപോയതുകൊണ്ടുണ്ടായ കോപാവേശം സമീകവയ്ക്കാതെ മധുരപ്പുരിയെ ഭസ്മീകരിച്ചു പരിഭവതയായ കണ്ണുകീഴേവിയുടെ കമാരി മണിമേ

ചല തപശ്ചയുയിലിരിക്കത്തക്കവളാകാതെ എത്രയും നി
കൃഷ്ടമായ വേശ്യാവൃത്തിക്കുതക്കവളല്ലായ്കയാൽ അവി
ടെ വരുന്നതല്ല ഞാൻ ഇവിടെ വന്നു ബൈലാചാർയ്യ
നായ അറവണ സ്വാമികളെ വണങ്ങി എന്റെ പ്രാണ
നാഥൻ മധുരയിൽ വധിക്കപ്പെട്ടതിനാലും മറ്റുമുള്ള മ
നുഷ്യശരണ നിവേദനം ചെയ്തു മുറുതികയാൽ അ
ദ്ദേഹം—

“ജന്മമല്ലോ ദുഃഖകാരണ മൂഴിയിൽ
ജന്മമില്ലെന്നാകിലൊന്നുമെത്രയും
സംഗത്തിനാൽ ദുഃഖമത്രേമലം ദുഃഖം
സംഗമറിയില്ലാത്ത പരം നൃണാം”

എന്നുള്ള സംഗാസംഗാമലത്തെയും, അഹിംസാ, അസ്തേ
യം, അപയം, അവിതഥം, അകാശം, എന്നീ പഞ്ച
ശീലത്തെയും എന്ദ്രിയപദേശിച്ച് ഇറയെ ദൃഢമായനു
ഷ്ഠിച്ചുകൊള്ളണമെന്നുള്ളിച്ചെയ്ത്ത് എന്നെ തപോമാർഗ്ഗ
ത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിച്ചിരിക്കയാൽ ഞാനും അവിടെ വ
രേണ്ടവളല്ല * ഈ വിവരം എന്റെ തോഴിമാരോടും മാ
താവിനോടും അറിയിക്കുക.” വയസ്സുമാല ദുർല്ലഭമായ
മാണിക്യക്കല്ലിനെ കടലിൽ കളഞ്ഞുവളുപ്പോലെ നി
സ്സഞ്ജനയായി ചിത്രാവതിയുടെ സമീപത്തിലേക്കുടങ്ങി.

മൂന്നാം ഗാഥ.

പൂജേച്ഛാപ്രവേശം.

—

മാധവി വന്ദനമാലയോടു പറഞ്ഞ വൃത്താന്തങ്ങൾ കേട്ടമാത്രയിൽ ഭർവാദായ സംസാരാഭ്യന്തരിൽ വൈരാഗ്യം നേരിട്ടവൻ തക്ക പുണ്യചരിവാക- പത്മം പൂജയായിരുന്ന മണിമേഖലയുടെ ശ്രവണങ്ങൾക്കു തന്റെ മാതാപിതാക്കളായ കണ്ണികിഷം കോവചനം മധുരയിൽവെച്ചു നോട്ടം സംഭവം തപ്തനാചാര്യനിഭായി പരിണമിക്കയും അതിവായുരായ സന്താപഭാരത്താൽ അവിരതപ്പെടുന്ന അശു കഷ്ടത പതനം കൊണ്ടു താൻ കെട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്ന പുഷ്പാലയ നന്മ കണ്ടു തുടങ്ങുകയും ചെയ്തപ്പോൾ മാധവി കണ്ണീർ തുറച്ച് ഒരുവിധം അമ്പലം അലംപരിപൂർണ്ണകൊണ്ടു പറഞ്ഞ “ഈ മാല നിന്റെ കണ്ണിപ്പൊക്കത്താൽ വാടിയുലഞ്ഞു നില്ക്കുവോളം കഴിഞ്ഞു. ഏറെ മാല കെട്ടുന്നതിനായി നീ പൂജേച്ഛാലയിൽ ചെന്നു പുതിയ പുഷ്പങ്ങൾ അടുത്തു കൊണ്ടുവരിക.”

ഈ സന്ദർഭത്തിൽ അവിടെ സന്നിഹിതയായിരുന്ന ‘ശ്രുതമതാ’ തന്റെ സഖിമാധവിയോടു പറഞ്ഞു “മാതാപിതാക്കൾക്കു സംഭവിച്ച വിപത്തിനെ ചിന്തിച്ചു സീമാതിതമായ സന്താപാഞ്ചലിൽ മുഴുകി കണ്ണിനും കയ്യുമായിരിക്കുന്ന ഈ കമാനീമണിയെ കണ്ടാൽ കാമൻ ത

ഒൻപ്താം പട്ടണത്തിന്റെ ഉൾത്തൊട്ടി നടുങ്ങി മണ്ണി-
 പ്പോകം ജ്വലിക്കുന്നത് ഇവളെ പറ്റത്തു കാണുന്നതായാൽ
 കരിങ്കല്ല് കിട്ടിയിരിക്കുകയില്ല. അവർ തന്നെത്തന്നെ മര-
 ന്ന മയ്ക്കലാലംബം ചെയ്തു. അങ്ങിനെ ചെയ്യാതിരി-
 ക്കുന്നവർ അത്രത്തോളം ഭിക്ഷക്കൂലിയിരിക്കണം. ഇങ്ങി-
 നെയുള്ള പുത്രിയെ പുഷ്പാവചയത്തിനായി ഇപ്പോൾ
 താലിയെ വെച്ചിരിക്കുകയെന്നത് കരിങ്കല്ല് ഉപയോഗിച്ച്.
 ഞാൻ ഈ നഗരത്തിൽ വരുവാനുള്ള കാരണമിന്നെന്തെ-
 ന്ത് ഇപ്പോൾ നിന്നോടു പറയം അംഗദേശത്തു ഗംഗാ-
 തീരത്തിൽ ശമ്പാ നഗരത്തിലുള്ള കൈമാറുന്ന ഒരു
 മണൽക്കുളം പുത്രിയായാൽ ഞാൻ. വാങ്ങിയിട്ടാകാം കൂടു-
 തെ ഏകാകിയിരുന്ന ഒരു പൂർണ്ണമായിട്ട് ചെന്നു പൂ-
 ണ്ണങ്ങൾ പരിചരിക്കാൻനിൽക്കുമ്പോൾ ഇന്നോടുകൂടി കാ-
 മാണ് ഈ നഗരത്തിലേക്ക് അകലമൊഴുത്തുവെക്കു-
 ന്ന 'മാതൃകാഗ' എന്ന ഒരു വിദ്യാധരൻ എന്റെ കർ-
 ണവും ഉടനെ വന്നു എന്നു ഏതെന്നു കൊണ്ടു മേൽപ്പു-
 ടയൻ തന്നെ വശപ്പെടുത്തുകയും, കര നാൾ
 കഴിഞ്ഞശേഷം എന്നു ഇവടെ കൊണ്ടുവന്നു വിട്ട് അ-
 വൻ സ്വന്തംഗത്തിലേക്കു പോവുകയും ചെയ്തു. സിംഹ-
 തുണയില്ലാതെ സഞ്ചരിക്കുന്നതിനാൽ ഈവധമുള്ള അ-
 പനയങ്ങൾ നേരിടുന്നതു സാധാരണമായിട്ടുള്ളതാണ്.
 അതിനാൽ മണലേവല ആരാമത്തിൽ താലിയെ കെട്ടി-
 ന്ൻ പൂവറിക്കത്തു നിലയിലുള്ളവളല്ല. അവൾക്കു സ-
 ധാര്യമായി ആരെങ്കിലും കൂടെ ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതാണ്.

ലവന്തികോട്ടാഴ്ത്തിൽ ചെല്ലുന്നതായാൽ രാജപരിവാരങ്ങളിൽ ചിലർ അവയുടെ ഉണ്ടായിരിക്കും. ഉയ്യാനമെന്ന ചോലയിൽ ചെല്ലുകയെന്നു വെച്ചാൽ അതിൽ അമരന്മാർക്കല്ലാതെ മനുജന്മാർക്കു ആശിപ്പാനുത്തമായതും വണ്ടുകൾ അണയാത്തവയുമായ പുഷ്പങ്ങളെ വഹിക്കുന്ന വൃക്ഷജാലങ്ങൾ വാടാമലർ മാവുകളെ തുക്കി നില്ക്കുന്നു. ഇതു പാശവാണികളായ ഭൂതങ്ങളാൽ പാലിക്കപ്പെടുന്നതാണെന്നറിഞ്ഞു വിഭവകികളാൽ ഈ ചന്തത്തിൽ പ്രവേശിക്കുമാറില്ല പണ്ടു ദിവാകാന്റെ കാരാകിരണങ്ങളോടു പക്ഷങ്ങൾ ദഹിച്ച സമ്പാതി വാസം ചെയ്തതായ സമ്പാതിവനവും, കാചേരിയുടെ ജനകനായ കവേരമുനിവരന്റെ ആശ്രമോദ്യോമായിരുന്ന കാരാവനവും, പുരാതനമായി അവയുടെ കുടികൊള്ളുകയും അടുത്തുചെല്ലുന്നവരും ആവേശിച്ചുപറവിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ദാദ്രവതകളാൽ സംഘർഷപ്പെടുന്ന ചയാകമ്പൽ ഇവയിലും പ്രാജ്ഞന്മാരുടെ പ്രാവശ്യമില്ല.

കരുണ, മഹിതാദരം, ജീവസംരക്ഷണം
 വെറിയ മഹിമാവു, മന്യുനവൃതങ്ങളും
 അരുളമിഹ്നായത്വ മഹൊ മുനിന്ദ്രാജ്ഞയാൽ
 തരുനിരകൾ പച്ചു മഴാകാട്ടു പൂക്കു നന്ത.

ഇങ്ങനെ ഗുണവിശിഷ്ടമായി ഉപവസിക്കുന്ന പേരായ ഒരു പൂങ്കാവയിൽ അകത്തുള്ളവരുടെ ഒരു വെളിച്ചപ്പെടുത്താതെ ആകാരത്തെ മാത്രം പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന ഒരു പള്ളി കണ്ഡപവും, അതിൽ മാണിക്യപ്രഭ പൊങ്ങുന്ന ഒരു

പത്തുപിറവുണ്ടു്. ഈ പീഠത്തിൽ അർപ്പിക്കുന്ന പൂമൊട്ടുകൾ വികസിക്കും. ഏതു കാലം ചെന്നാലും അവയ്ക്കു വാട്ടമില്ല. വണ്ടുകൾ വന്നു ബാധിക്കുകയില്ല. ഇതേവരേക്കും ഈ ദിവോദ്യാനത്തിന്റെ മഹിമകളെ നന്നോടു പറയുവാൻ എനിക്കവസരം ലഭിക്കുകയുണ്ടായില്ല. ഇനി അതിന്റെ മഹാത്മ്യത്തെ പറയാം. ഭക്തന്മാർ ഒരു ദേവനെ ധ്യാനിച്ചു് ആ പീഠത്തിൽ പുഷ്പങ്ങൾ അർപ്പിച്ചാൽ അവ ആ പീഠം വിട്ടുപിരിയില്ല ആ ദേവന്റെ പാദങ്ങളിൽ ചെന്നു ചേരും നിഷ്കാമമായി അതിൽ അർപ്പിച്ച കസമങ്ങൾ അതിനെ വിട്ടു പിടങ്ങുന്നതല്ല ഇതിനുള്ള കാരണമെന്തെന്നും പറയാം. “മനഃപൂർവ്വമല്ലാത്തുള്ള കർമ്മം ഫലിക്കും” എന്നു കരുതുന്ന വ്രതികളുടെ അസ്ഥിശാസനം നിങ്ങളുമാനം “മനഃപൂർവ്വമല്ലാത്തുള്ള കർമ്മം ഫലപ്രദമല്ല,” എന്നു വിശ്വസിക്കുന്നവർ ദുഷ്ടാന്തപ്പെടുവാൻ ആയി പുഷ്പങ്ങളുറപ്പിച്ച ദുഷ്ടാന്തികരിക്കുവാൻ പണ്ടു മയനെന്ന ദിവ്യശിഷ്ടിയാൽ ഈ പീഠം നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. നിന്റെ മകൾ ആ വനത്തിലല്ലാതെ മറ്റൊരങ്ങും പോവാൻ പാടുള്ളതല്ല. പൂർവ്വിപ്പാൻ അവർക്കു തുണയായി ഞാനും പോകാം.” ഇങ്ങിനെ മണിമെഖലയും ശ്രുതമതിയും ഒന്നിച്ചുപോകുമ്പോൾ ഉപവാസ വ്രതീയായ ഒരുവനെ മദ്യം കുടിപ്പാൻ നിബ്ബന്ധിക്കുന്ന ഒരു മദ്യപാനിയെ പിൻതുടന്നു നില്ക്കുന്നവരും, ഒരു ഭ്രാന്തന്റെ ചേഷ്ടകൾ കണ്ടു ക്ലേശിക്കുന്നവരും, പതിനൊന്നു വിധമുള്ള രൂപകങ്ങളിൽ ഒന്നായ പേടിയാട്ടം കണ്ടു

നിലുന്നവരും, തെരുവുകളിൽ ഇരുവശത്തുമുള്ള നാളിക
കളുടെ മിത്തികളിൽ ഏഴുതീട്ടുള്ള നാനാവണ്ണവരില
സിതങ്ങളായ ചിത്രങ്ങളെ കണ്ടു വിസ്മയിച്ചു നിൽക്കുന്ന
വരും, ഒരു ചെറിയ വണ്ടിയിൽ മോനക്കുട്ടിയെപ്പണി
ച്ചെടുത്തുവെച്ചു അതിനേൽ ബാലനാരം ഇരുത്തി കൂപ്പി
ക്കുന്ന കാമിനികളെ കണ്ടു നിലുന്നവരുമായ സമൃദ്ധന്മാ
രും തങ്ങളുടെനോട്ടം തിരിച്ചു മുൻപുചാടാനുതകാത്തതിൽ
നവംസകത്വം വഹിച്ചു ചെന്ന അജ്ഞാനനെയെന്നവ
ണ്ണം മണിമേഖലയെ കണ്ടു ഹിസ്തം പൂണ്ടു ചുറ്റും നി
ന്നുകൊണ്ടു, “അപരകാലമായ ലാവണ്യോത്സാഹത്താൽ
വിളങ്ങുന്ന ഈ മണിമേഖലയെ തപോമന്ദിരത്തിൽ പ്ര
വേശിപ്പിച്ച മാതാപിതാർ മനോവൃത്തി ഏതും കടാ
മമെന്നു പറയേണ്ട. ഇവർ പൂജാലയയിൽ ചെല്ലുന്ന
തായാൽ അരയന്നങ്ങൾ ഇവരുടെ നടയും, കയ്യിലുകൾ
ഇവരുടെ മൊഴിയും, കാണുമ്പോഴും കേൾക്കുമ്പോഴുമുണ്ടാ
കാവുന്ന അസുയറിപ്പാത്തം എത്രത്തോളം സങ്കടപ്പെ
ടും.” ഇങ്ങിനെ പല വിധവും പറഞ്ഞു അവരുടെ ത്രി
പാദിഗുണങ്ങളെ പ്രശംസിച്ചുകൊണ്ടു ഏറ്റവും കണ്ണത
യോടെ നിലുകയും മണിമേഖലയും ശ്രുതമതിയും പൂവ
റുകുന്നതിനായി ഉപവനത്തിലേക്കു പോവുകയും ചെയ്തു.

നാലാം ഗാഥ.

പ ള്ള ക റ പൂ കി യ ത്തു'

* ശ്രുതമതി മണിമേഖലക്ക് ഉദ്യാനശോഭയെ കാട്ടിക്കൊടുക്കുന്നു

തരുനിരകളൊട്ടു ലതകൾ തിങ്ങി പാണുപൊൽ -
 ത്താർത്തേന്ദനം വെട്ടം പൂവനം ശോഭനം
 തിമിരഭരനിബിഡിതമഹാസാലഗുപ്തമാൻ
 താരം വിശാലമായുള്ള പൂവാടിയിൽ
 ദിനകരമയ്യവസംഹാരത്തിനെന്നുമേ
 ദീനമാമുള്ളിൽ കടന്നു ചെന്നീടുവാൻ
 മധുപതതി മദമൊടിമ വേണുഗാനോപമം
 മാധുര്യമുൾക്കൊണ്ടു പാടുന്നു സവുദം
 മയിലുകൾ മനോജ്ഞമായൊടുന്ന രംഗത്തിൽ
 മാനിച്ചുമേവുന്ന ശാഖാമൃഗങ്ങളും
 കയിലിനിട പൂകുചാനാകാത പത്രങ്ങൾ
 കൂടി ഞ്ഞെങ്ങും ലതാവൃക്ഷസഞ്ചയം
 സ്തംഭികമണിനിഭസലില സരസിയിൽ നിരന്തരം
 സ്തീതങ്ങളായുള്ള ദിവ്യപത്മങ്ങളിൽ
 സതതമരയന്നങ്ങൾ കേളിയാടീടുന്നു
 സാദരം താരസ്ഥനം മുഴങ്ങീടവെ

ഇവരിരുവരും ഉദ്യോഗം സന്ദർശിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കെ മദ്രാസനായി വീഥികൾ തോറും സ്വേച്ഛാസഞ്ചാരത്താൽ ജനദ്രോഹം ചെയ്യുന്നത് 'കാലവേഗ'നെന്ന കൊലയാണിയുടെ മദവേഗത്തെ അടക്കി ബന്ധനസ്ഥനാക്കിയതിനുശേഷം രമാരൂഢനായ ഉദയകുമാരൻ സേനാപതിയെന്നായി ചെല്ലമ്പോൾ വേശ്വാവീഥിയിൽ ഒരു മാളികപ്പുറത്തു പൂമെത്തമേൽ തന്റെ പ്രേമഭാജനമായ കീമിനിയൊന്നിച്ച് ഒരു വീണയും മാറിൽ തഴുകി മയങ്ങിപ്പാവ കണക്കെയിരിക്കുന്ന 'എട്ടിക്കുമാര'നെ ജനാലവഴിയായി കാണുകയും അവന്റെ അവശതയെന്തെന്നു ചോദിക്കുകയും ചെയ്തു. അവൻ ഉടനെ എഴുന്നേറ്റു ബദ്ധപ്പെട്ട് ഉദയകുമാരന്റെ അരികെ വന്നു വണങ്ങി സ്തുതിച്ചു പറഞ്ഞു. "തന്റെ സഹജമായ സൗന്ദര്യം കറഞ്ഞു് ഈ മാറ്റത്തിലൂടെ പാദചാരണ ഉദ്യോഗത്തിലേക്കു പ്രയാണം ചെയ്യുന്ന മണിമേഖലയെ കണ്ടമാത്രത്തിൽ അവളുടെ പിതാവായ കോവലൻ മധുരയിൽ നേരിട്ട ഭയകരസംഭവം മനോഹോചാരമായതിനാൽ നിറുപ്പുജ്ഞനായി ഈ വീണക്കമ്പികൾക്കിടയിൽ കയ്യിട്ടിരുന്നുവോയതാണ്. മരൊന്നുമില്ല." കുമാരൻ പല നാളായി തനിക്കു മണിമേഖലയിൽ സഞ്ചാരമായ മോഹം തപ്പാലം സാധിപ്പിക്കാമെന്നു കരുതി, "ഞാൻ അവിടെ ചെന്നു മണിമേഖലയെ തേരിലേറ്റിക്കൊണ്ടുവരാ"മെന്നു അവനോടു പറഞ്ഞു രമാരൂഢനായി ഉപവനത്തിന്റെ ബഹിർഭാഗത്തെ പ്രാവിച്ചു

മണിമേഖല തേക്കോലി കേട്ടുകാരായി ശ്രുതമതി യോടു പറഞ്ഞു. “ഉദയകുമാരൻ എന്നിൽ അതിയായ വാഞ്ചരയുണ്ടെന്ന് എന്റെ ജനനിയോടു വന്നതമലപറഞ്ഞു ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ഈ കേൾക്കുന്നത് അവന്റെ രഥസ്ഥനമാണ്. ഈ വിവരത്തിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെടുവാൻ എന്തു ചെയ്യേണ്ടു?” ശ്രുതമതി അവളെ അവിടെയുള്ള പള്ളുകായിലാക്കി കതകടച്ചു പൂട്ടി നാലഞ്ചു വിൽപ്പാടകലെ ചെന്നു നിന്നു. കുമാരൻ പുഷ്പവാടിയിൽ പ്രവേശിച്ചു നോക്കിയപ്പോൾ ശ്രുതമതി അവിടെ നില്ക്കുന്നതായി കാണുകയും തനിക്കു മണിമേഖലയിലുള്ള രാഗാതിശയത്തെ ധ്വനിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിങ്ങിനെ ചോദിക്കുകയും ചെയ്തു. “ഏകാകിണിയായി നില്ക്കുകയാണോ? നീ മണിമേഖലയോടൊന്നിച്ചാണ് ഇവിടെയ്ക്കു വന്നതെന്ന് എനിക്കറിവു കിട്ടിയിരിക്കുന്നു. അവൾക്ക് അലട്ടുമായ ആത്മജ്ഞാനം സിദ്ധിച്ചുവോ? പുഞ്ചിരിപ്പതുമു തൂകുന്നില്ലയോ? നയനങ്ങൾ കടാക്ഷവീക്ഷണങ്ങളാൽ കാമത്തെ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നുവോ? ബൌദ്ധാചാര്യന്മാരുടെ വാസസ്ഥാനം വിട്ട് അവൾ ഇവിടെ വരുവാൻ കാരണമെന്തു?”

അപ്പോൾ ശ്രുതമതി വാതിലില്ലാത്ത മുറിയിൽ അകപ്പെട്ടുകണക്കെ ഗന്ധന്തരമില്ലാതെ കുമാരന്റെ ചോദ്യങ്ങൾക്കിങ്ങിനെ ഉത്തരം പറഞ്ഞു. “യൌവനവയസ്സിൽ തന്നെ വൃദ്ധത്വം പൂണ്ടു എതിരാളികളുടെ വാദം കേട്ടു തീരുമാനിച്ചു അവൾ പരമാത്മം വെളിപ്പെടുത്തിക്കൊടു

അ കരിക്കാലചോഴപ്പെരുമാളുടെ കലോല്പന്നനാകയാൽ നീ തരണനെന്നിരിക്കിലും അറിവുകൊണ്ട് സ്ഥവിരനാ കയില്ലയോ? നിനക്കു മാറ്റശകളായ നാരികൾ ഉപദേശിക്കേണ്ടതായി യാതൊന്നുമില്ല. എങ്കിലും ഞാൻ ഒന്നു പറയാം. അതു കേട്ടുകേണമേ.

കർമ്മത്താലുണ്ടായതുതന്നെ
കർമ്മത്തിനൊരു വിളനിലമാകും
നറുമണമകലും നോത്തിങ്കൽ
വരുമഥ വെളിയിൽ മഹാദുഗ്ദ്ധം.
മൂത്തു മരിച്ചീടും മനുജന്മാർ
ചിത്ത മഹാരോഗങ്ങൾക്കിരയാം
സംഗമിയന്നിടകിലോ ഏദയം
ഭംഗത്തിനൊരു ഭാജനമാകും.
ചിത്തത്തിൽ കുടികൊള്ളും വൈരം
പുറരിൽ പാമ്പു കിടക്കുമ്പോലെ
അത്ര വിഷാദമഹാമോഹാദികൾ
ചീത്തു വലത്തുഴലുന്നിതു നിത്യം.
മത്സ്യന്മാരുടെ ഗതിയെല്ലാം പുന-
മിത്തരമോത്തരിയേണം സുമതേ!"

അവൾ ഇങ്ങിനെ മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ നില യെപ്പറ്റി സാരമായി പറഞ്ഞതു കേൾക്കുന്ന ശ്രവണ ഗോചരമാകുന്നതിന്നു മുമ്പായി പലകുറയ്ക്കുകയെന്നു മണിമേഖലയുടെ രൂപം അവൻ അക്ഷിഗോചരമായി ഭവിച്ചു.

National Library

Chennai

അദ്ധ്യായം ഗാഥ.

മണിമേഖലാദേവിയുടെ ആവിർഭാവം.

ഉദയകുമാരൻ താൻ കണ്ടതു മണിമേഖലയുടെ ഈ പമാണെന്നു കല്പിച്ച് ആ പട്ടുകായുടെ ഉള്ളിൽ കടന്നുചെല്ലുവാൻ ശ്രമിച്ചപ്പോൾ അതിന്റെ പ്രവേശപാതം കാണാത്തതായാൽ അത് ഇന്നു ഭാഗത്താണെന്നറിയുവാൻ സ്പടികഭിത്തിയെ തലോടുന്നോക്കിക്കൊണ്ടു നാലുപാടും ചുറ്റിവന്നു ശ്രുതമതിയോട്, “മണിമേഖല ഏതൊരു വൃത്തിയെ അവലംബിച്ചാണിരിക്കുന്നത്?” എന്നു ചോദിച്ചു. ശ്രുതമതി “അവൾ അവരാധികളെ ശപിച്ചു കടവാൻ തക്ക തപോബലം സമ്പാദിച്ചു കാമവികാരം അല്പംപോലുമില്ലാതെ വർത്തിക്കുന്നു. ആകയാൽ നീ അവളെ കാമിക്കുന്നതു ശരിയല്ല,” എന്നു വിലക്കുകയാൽ, “അവൾ എങ്ങിനെയിരുന്നാലും ശരി സർവ്വമാം എനിക്കു നന്തുവിണിയായിരിക്കും” എന്നു പറഞ്ഞു പോകുവാൻ ഭാവിക്കുകയും വിണ്ടും ശ്രുതമതിയോട്, “സത്യാസവൃത്തിയിലിരിക്കുന്ന ശ്രമണസ്ത്രീകളുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ ഒരു വിദ്യാധരനാൽ കൊണ്ടുവന്നു വിടപ്പെട്ടവളാണു നീയെന്ന് എല്ലാവരും അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. നീ അവരെ വിട്ടു ബൌദ്ധ സംഘത്തിൽ പെട്ട മാധവിയുടെ മകൾ മണിമേഖലയോടൊരുമിച്ച് ഇവിടെ വരുവാൻ കാരണമെന്തു?”

ശ്രുതമതി പറഞ്ഞു—“മാജകമാര! ഞാൻ ശമ്പാ നഗരവാസിയാണ്. കൌശികനെന്ന ബ്രാഹ്മണന്റെ ക മാരിയാണ്. ബാല്യത്തിൽതന്നെ എന്റെ ജനനി പര ലോകം പ്രാപിച്ചു. പിമ്പു പിതാവിന്റെ പരിലാഭന ണ്ണിൽ വളർന്നവരുംകാലത്തു് ഒരനാഥ ഏകാകിനി യായി ഒരു പൂവാടിയിൽ ചെന്നു പൂവുവെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കു ന്നപ്പോൾ എന്നിൽ മോഹം വെച്ചു് ആകാശമാഗ്നത്തിലേ ള്ളു നയിച്ചു വശപ്പെടുത്തിയ ഒരു വിദ്യാധരൻ എന്നെ ഈ പട്ടണത്തിൽ വെട്ടേച്ചുപോയി. ഈ സംഭവമൊന്നും ഗ്രഹിക്കാതെ പുരീവിയോഗതപ്തനായ പിതാവു് എന്നെ അന്വേഷിച്ചുകൊണ്ടു് കന്യാകുമാരിനദിയിൽ സ്നാനത്തി ന്നായി പുറപ്പെട്ട തീർത്ഥയാത്രക്കാരോടൊരുമിച്ചു യാത്ര ചെയ്യുമ്പോൾ ഇവിടെ സംഗമസ്ഥത്തിൽ ചില ബ്രാഹ്മ ണരോടുകൂടി സ്നാനത്തിനായിരണ്ടുകയും തദ്വസരത്തിൽ എന്നെ കാണുകയും ചെയ്തു. എന്റെ വൃത്താന്തമെല്ലാം ചോദിച്ചറിഞ്ഞു് എന്നെ ഒരു ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീയുടെ നില യിൽ സമുദായത്തോടു സംയോജിപ്പിക്കുന്നതു് അനാശാ സ്ത്രീമാണെന്നിരിക്കിലും വാത്സല്യാതിശയം നിമിത്തം അ ദ്രേഹം എന്നെ കൈവിടാതെ വിടുതോറും ഭിക്ഷയെടു ത്തു ദിവസവൃത്തി കഴിച്ചുവന്നു. ഇങ്ങിനെ കഴിഞ്ഞുവരുന്ന കാലത്തു് ഒരനാഥ ഭിക്ഷ തെണ്ടുവാൻ പോകുവഴിയിൽ നവപ്രസൂതയായ ഒരു പശു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉദരത്തെ കുത്തിപ്പിളുന്. വെളിക്കു വന്ന കുടൽമാലയെ താങ്ങിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു് (ഞാൻ ഇരിപ്പുണ്ടെന്നു മുൻകൂട്ടി അറിഞ്ഞിട്ടുള്ള) ശ്രമണമുറികളുടെ വാസസ്ഥലത്തിൽ

വന്നു ശരണാഗതനായ തന്നിൽ കനിവുണ്ടാകേണമെ
 ന്നപേക്ഷിച്ചു മുറയിട്ടു. മുനികൾ ഇതുകേട്ടു കോവിച്ച്
 അദ്ദേഹത്തെ മാത്രമല്ല എന്നെയും കൂടെ അവിടെനിന്നു
 ബഹിഷ്കരിച്ചു. ഞങ്ങൾ അത്യന്തവിഷാദത്തോടെ തെ
 രുവീഥിയിലിറങ്ങി “ഇവിടെ അഗതികളായ ഞങ്ങളെ
 ആദരിക്കത്തക്ക പുണ്യവാനുമാരെങ്കിലുമുണ്ടോ?” എന്നു
 വിളിച്ചുചൊല്ലി മുറയിട്ടുകൊണ്ടു നിന്നു. അപ്പോൾ ക
 പാലക്കുന്ന്യനായി ഭവാനുമാരും, ഭിക്ഷാടനം ചെയ്തവരുന്ന
 പൂണ്ണചന്ദ്രാഭിരാമമായ വടനത്തോടും, കാഞ്ചനപ്രഭ കല
 ന് കാഷായവസ്ത്രത്തോടും, കൂടിന് ‘ശംഖധമ്മനെ’ന്ന മു
 റിവരൻ തൽക്കുണം അരികെവന്നു സന്താപകാരണമെ
 നെന്നു ചോദിച്ച ശ്രുതിമധുരങ്ങളായ വചനങ്ങളെക്കൊ
 ണ്ടു ഞങ്ങളുടെ ശ്രോത്രങ്ങളെ പൂരിപ്പിക്കുകയും, ഹൃദയ
 തെ കളുപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു ഉടനെ തന്റെ കരത്തിലു
 ള്ള ഭിക്ഷാകുഡാലം എന്റെ വക്കൽ തന്നു വിതാവിന്റെ
 ശരീരവ്യഥ മുഴുവൻ നീങ്ങുവണ്ണം തക്കുലോചിതങ്ങളാ
 യ ഉപചാരങ്ങൾ ചെയ്തയും അദ്ദേഹത്തെയെടുത്തു ബൈ
 ഭാസമാജമന്ദിരത്തിൽ കൊണ്ടുചെന്നു ജീവിതസംശയ
 തെ ജനിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന വേദനകളെ കാലവിളം
 ബംവരാതെ ശമിപ്പിച്ചു സ്വസ്ഥനാക്കിത്തീർക്കുകയും ചെ
 യ്തു. ആ മുനിവരൻ എന്റെ കണ്ണത്തിൽ ഉപദേശിച്ച
 തായ—

കാരാമാരീടം ഗുണങ്ങളൊത്തുള്ളൊരു

നിത്യൻ പ്രവഞ്ചപ്രിയൻ മക സ്വാമിതാൻ

ധന്യൻ ബഹുജീവജാലങ്ങളുൾപ്പടെ
 ചെന്ന നാനാഗതിഭേദങ്ങൾ കണ്ടവൻ
 മണിൽ വാഴ്വാറില്ല മോഹമെന്നാകിലു-
 മന്വ്യാപകാരാത്മമിങ്ങു വാണുഴിയിൽ
 ജനികളൊക്കെയെ നിർവാണമാഗ്നത്തെ
 നിർമ്മായമെത്തിസ്സുവിച്ചു വാണിടുവാൻ
 നിർബകാരുണ്യപൂർണ്ണം വിളങ്ങുന്ന
 ധർമ്മശ്ലീപ്രഭാചക്രം തിരിച്ചുടൻ
 കാമപൈകാമം ജയിച്ചു ദീനന്മാർക്കു
 കാമമേകം ബുധൻവാദിങ്ങാശ്രയം.”

ഈ ഗീതങ്ങളെത്തന്നെ എന്റെ നാമു പാഠ്യം
 ചെയ്തല്ലാതെ മറ്റൊന്നും ഉച്ചരിപ്പാൻ കരുങ്ങുന്നതല്ല.
 അതുമതൽ ബൗദ്ധസംഘത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്ന മാധ
 വിയുടെ സഖിയായിത്തീരുകയും തന്മൂലം ഇവളോടൊ
 ന്നിച്ച് ഇവിടെ വരികയും ചെയ്തതാണ്.”

കുമാരൻ, “നിന്റെ ഗതി ഞാൻ അറിഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു.
 ഇനി മണിമേഖലയെ ചിത്രാവതിയുടെ വഴിക്ക് എന്റെ
 വശത്തിലാക്കിക്കൊള്ളാം” എന്നു പറഞ്ഞു അവിടം വിട്ടു
 പോയി. ഉടനെ മണിമേഖല പട്ടുകരയിൽനിന്നു പുറ
 തുറന്നു ശ്രുതമതിയെ നോക്കി, “ഉദയകുമാരൻ എന്നെ
 കൂപാഹീനയെന്നും, ആത്മജ്ഞാനശൂന്യയെന്നും, കലധ
 മ്മവിഹീനയെന്നും, കലടയെന്നും അധികേഷവിച്ഛതിനെ
 ഗണിക്കാതെ എന്റെ ചിത്തം അവനെ പിന്തുടരുന്നു.

ഇതിന്നു കാരണമെന്തു? കുമ്മത്തിന്റെ കൊടുമയോ?''
എന്നിങ്ങിനെ പുലമ്പിക്കൊണ്ടുനില്ക്കും ഇന്ദ്രോത്സവസന്ദർശത്തിന്നു സന്നിഹിതയായ മണിമേഖലാഭേവി അവർക്കു രവേക്ഷം പരിചിതയും മാതാകായുവിദഗ്ദ്ധയുമായ ഒരു തരുണിയുടെ വടിയു കൈക്കൊണ്ടു് അവിടെ വന്നു സ്തംഭികമണ്ഡപപ്രതിഷ്ഠിതമായ ശ്രീപാദപിന്ദത്തെ പ്രദക്ഷിണംചെയ്തു ഭൂസ്തംഭം വിട്ടുതന്നുനിന്നു.

പുണ്യാത്മൻ പണ്ഡിതപാവന
മനവിവരമാളം വ്രതമോ -
ടന്ത്യനമെഴുന്ന പുരാതന ജഗദീശ
കുറാങ്ങൾ കളഞ്ഞുരിശം കരൾ
പറരാതവില്പത്തിലുമങ്ങരി -
വുറുട്ടുമൊരാദിമനാകിയ ജഗദീശ
കാമനെ വെണ്ണവർഷം ബഹു
കാശം ചേഞ്ഞങ്ങുമധർ -
സ്തോമഞ്ഞയകുറുട്ടെന്നാരു ജഗദീശ
ആരസഹസ്രാഞ്ചിതചക്രാ
ഗാരം തിരുവടികൾ പുകഴ്ത്തി
ത്തീരുവടി നാവുകളായിര മിവനാമോ.

ഇങ്ങിനെ സ്തുതിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കെ ആദിത്യൻ അസ്തമയം പ്രാപിച്ചു. അന്തിനേരമണഞ്ഞുകൂടങ്ങി.

ആറാം ഗാഥ.

ച കൃ വ റ ഭു കേ റ യ്ക്കം .

അന്തിയണഞ്ഞൊരു നേമത്തു കൈവ -
 ബന്ധവും വാനിൽ തെളിഞ്ഞു ചെമ്മെ
 ആക്കമിയന്നവർക്കുള്ളൊരു മാലിനം
 നീക്കമകന്നു വെളിപ്പെടുമ്പോൾ
 ആക്കമറിയാത്തൊന്നാവഴിശോഭം -
 മാക്കിച്ചമയ്ക്കുന്നമെന്നു നല്ലി
 വാനൊരു നിന്നൊരു നീലിമാവൊക്കവെ
 ചേണൊരു മാഞ്ഞുകൊണ്ടിടുംവണ്ണം.
 വിണ്ണിൽ വിലസുന്ന വെള്ളിക്കടത്തിന്നു
 തിണ്ണം പയസ്സു ചൊരിയുപോലെ
 കണ്ണും കരളും കവന്നിട്ടൊരുള്ള
 വെണ്ണിലാവെങ്ങും പരന്നിടവേ
 ചിന്നും മധുരമണമാണൊരു പൂവനം
 തന്നിൽ പൊഴിഞ്ഞു പഴുതുതോറും.

അപ്പോൾ ശരീരവാനായി പ്രത്യക്ഷീഭവിച്ച മ
 ഹോദ്രാചാപമെന്നു തോന്നുവണ്ണം മനോമോഹനമായി
 വിലസുന്ന ദിവ്യരൂപത്തോടെ ആ മണിമേഖലാദേവി,

ആദിത്യൻ ധർമ്മചക്രത്തെ -

യാദിച്ചു നടത്തുവോൻ

ഭേദമറിയാൻ ബുദ്ധൻ തന്റെ

പാദപീഠമഹം ഭജേ.

എന്ന ഗീതം പാടി വാണിനിന്ത് അവിടെ നിശ്ചിതമായ മുഖകമലത്തോടെ നില്ക്കുന്ന ശ്രുതമതിയോടു ചോദിച്ചു. “നിങ്ങൾ ഇവിടെ വന്നു നിൽപ്പാൻ കാരണമെന്തു്? നിങ്ങൾക്കെന്തു സങ്കടം നേരിട്ടിരിക്കുന്നു?” ശ്രുതമതി, ഉദയകുമാരൻ മണിമേഖലയെ കാമിച്ചുകൊണ്ടു് പറഞ്ഞതും, പിന്നീടു ചിത്രാവതിമുഖേന അവളെ തന്നിക്കുലഭിപ്പാൻ വഴിയുണ്ടെന്നു കരുതിപ്പോയതും പറഞ്ഞുകേൾപ്പിച്ചു ഭേവി, “കുമാരനു മണിമേഖലയിലുള്ള മോഹം ശമിച്ചിട്ടില്ല; ഇതു് ഞ്ചികൾ വാസംചെയ്യുന്ന തപോവനം; ഇവിടെ ദുഷ്ടമൊന്നും ചെയ്യരുതെന്നു കരുതിത്തന്നെയാണു് അവൻ ഈ പൂഞ്ചോല വിട്ടുപോയതു്; ഇവൾ ഇവിടം വിട്ടിറങ്ങുന്നതായാൽ പുറത്തു വീഥിയിൽവെച്ചു് അവനു് ഇവളെ തന്റെ അധീനത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുവാൻ കഴിയും; നിങ്ങൾ ഇപ്പോഴത്തെ ചുറ്റിയുള്ള മതിൽക്കെട്ടിൽ കിഴക്കോട്ടുള്ള ചെറിയ ദ്വാരാഗ്നത്തിൽക്കൂടെ മുനിവരന്മാരുടെ വാസസ്ഥാനമായ ചക്രവാളകോഷ്ഠത്തിൽ ചെല്ലവിൻ. എന്നാൽ ഒരിക്കലും യാതൊരാപത്തും അടക്കുന്നതല്ല” ശ്രുതമതി, “മാരുതവേഗനും ഭവതിയും മൂത്രമെ അതിനെ ‘ചക്രവാളകോഷ്ഠ’മെന്നു വ്യവഹരിക്കുമോറുള്ളു. മറ്റൊല്ലാപേരും ചുടുകാട്ടുകോട്ടയെന്നാണു പറഞ്ഞുവരാറുള്ളതു്. ഇതിന്നു ചക്രവാളകോഷ്ഠമെന്ന പേർ സിദ്ധിപ്പാൻ കാരണമെന്തു്? അതെന്നിക്കു പറഞ്ഞുതരേണം.”

ദേവി ചരണതു: — “കാമിരില്ലവ്യതിനത്തിന്റെ ഉ
 ത്തവകാലത്തു് ഉടനെ ഉണ്ടായ ശുശാന്തം തന്നെയാണു്
 ഈ ഉദ്യാനത്തിന്നരികെ ഉള്ളതു് . അതു നർലുപാദം
 ചാമുണ്ടുമാടുകൂടിയ സാലങ്ങളാൽ പരിപൂർണ്ണമാണു്. അ
 തിന്നകത്തു് ഒരു കാളികോപ്പവും, തപോധനന്മാർ, രാ
 ജാക്ഷന്മാർ, ഭക്താവിന്റെ മരണാനുമിത്തം തന്നെത്താൻ
 മരിച്ചു പരിവൃതകൾ ഇവരിൽ ഭാരോരുത്തരേയും ഇന്നി
 ന്ന സ്ഥാനങ്ങളിലടക്കം ചെൽക്കിട്ടുണ്ടെന്നതിനടയാളമാ
 യി അവരുടെ വണ്ണാശ്രമാദികൾക്കും മഹത്വത്തിന്നും ത
 ക്കവണ്ണം സുസാതിരുകതഭേദപൂർവ്വകം നിമിക്കപ്പെട്ട പ
 ല കോപ്പങ്ങളും, ശുശാന്തദേവതകൾക്കുള്ള ബലിസ്തംഭങ്ങ
 ലും, ശിലാനിമിതങ്ങളായ വേദികകളും, കാവലാളികൾ
 ക്കുള്ള പാപ്പിടങ്ങളും, തോണാലംകരികളും, മണ്ഡപ
 ങ്ങളുമുണ്ടു്. പ്രേതങ്ങളെ സ്തംഭിപ്പാനും, പുതപ്പാനും,
 വെളിവിൽ വെപ്പാനും, മുറിക്കുകത്തിട്ടപ്പാനും, മംഗലി
 കളിൽ അടക്കം ചെയ്യാനുമായി രാപ്പകൽ വന്നുപോ
 യ്ക്കാണ്ടിരിക്കുന്ന ജനങ്ങളുടെ ശബ്ദവും, പ്രേതവാദ്യധ
 നിയും, സമ്പ്രദായമാരുടെ സമാധികളെ സന്ദർശിക്കുന്ന ഭ
 ക്തജനത്തിന്റെ പ്രണാമഘോഷവും, പരേതന്മാരെക്ക
 റിച്ച ബന്ധുജനങ്ങളുടെ വിവാഹങ്ങളും, കുറുവരികളുടെ
 കൂക്കാരുകളും, മരിച്ചവരെ ഉദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ടു കാലക്കോ
 ഴിയുടെ കൂക്കിവിളിയും, മൃതങ്ങളുടെ മൂളലും, തലച്ചോർ
 കൊത്തിപ്പരിച്ചതിന്നുണ ആൺതലപ്പക്കികളുടെ നാദ
 ങ്ങളും, ആ ശുശാന്തത്തിൽ അതിരില്ലാതെ മുഴങ്ങിക്കൊ

ബിരിക്കം. താണി, ഒട്ടക്, കാര, കള്ളി മുതലായ പല ജാതി മരങ്ങളും അവിടെയുണ്ട്. പിശാചുക്കൾ തിരിക്കി ത്തിരിക്കി വാസംചെയ്യുന്ന വാകമരത്തറകളും, യഥേഷ്ടം രക്തമാംസങ്ങൾ ഭക്ഷിച്ചു സുഖിക്കുന്ന പക്ഷികൾ കൂട്ടംകൂട്ടമായി തിന്നിയിരിക്കുന്ന വിളാമരത്തറകളും, കാവാലി കന്യാർ വാഴുന്ന വന്നിമരക്കൊപ്പങ്ങളും, പ്രത്യേകം കൃശാംഗന്മാരായി കവാലശകലങ്ങളെ മാലകളാക്കിത്തീർത്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കാവാലികന്മാരുടെ സങ്കേതങ്ങളായ ഇലന്തമരത്തറകളും, ശവഭോക്താക്കൾ കരകളിൽ സംഭരിച്ചുവെച്ചിട്ടുള്ള നിണങ്ങളെക്കൊണ്ടു സുഹൃത്തുക്കളെ സൽക്കരിച്ചു സുഖിച്ചു വാഴുന്ന വിശാലതലങ്ങളും, അവിടെ കാണാം സംസ്കാരത്തിന് അഗ്നി മുതലായവയെടുത്തുകൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ള നവഭാഗ്യങ്ങളും, ശവമെടുത്തുകൊണ്ടുവന്ന പാടുകളും, അറുത്തെറിഞ്ഞ മാലകളും, ഉടഞ്ഞ കുടങ്ങളും, നെല്ലരിപൊരികളും, എണ്ണ പരന്നു കിടക്കുന്ന പാഴ് പ്പറമ്പുകളുമുണ്ട്.

ഉരുതപങ്ങൾ ചെമ്പോരും ധനവാനാരും
പരിചിനൊടങ്ങീരോപ്പും തരുണിമാരും
അരിമയെഴും ബാലന്മാർ വൃദ്ധന്മാരും
മരണമെങ്ങുംകില്ലെന്നോത്തമരുന്നോരും
കൊടുമകോലും ക്ലാലനായോ കൊന്നൊടുക്കി
ചുടുകാട്ടിനിരയായിച്ചമഞ്ഞീടുന്നു.
അഴിഞ്ഞിടം പൊരുളിന്മേലാശവെച്ചു
മയങ്ങീടും മനമോടെ മുക്തിമാഗ്നം

തിരഞ്ഞെടുത്തുപോയ പാപാത്മാക്കൾ -
 കിരണീകൃതനായിത്തീർന്നു കരളും കണ്ണും.

ഇങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന ശൃശാനത്തിൽ ശാർക്കല
 നെന്ന പേരായ ഒരു ബ്രാഹ്മണയുവാവ് ഇതൊരു നഗര
 മാരെന്നു ധരിച്ച് ഏകാകിയായി അകത്തു കടന്നു
 പോയി അവിടെ കളിച്ചുപുളിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ഒരു വിശാ
 ചത്തെ കണ്ടു പേടിച്ചതിനാൽ അത് അവനെ ബാധി
 ക്കുകയും അവൻ യോഗാപ്രാണനായോടി തന്റെ മാതാവായ
 ഗൗതമിയുടെ മുമ്പിൽ ചെന്നു “ചട്ടകാട്ടപ്പിശാചി
 ന് എന്റെ ജീവനെ ബലികൊടുത്തു”വെന്നു ഭീനസ്വ
 രത്തിൽ പറഞ്ഞു തൽക്ഷണം വിനു മരിക്കുകയും ചെയ്തു.
 ഉടനെ ഗൗതമി, “എറിക്കും എന്റെ ഭർത്താവിനും
 വാർദ്ധക്യം അതികൃമിച്ചിരിക്കയാൽ എത്രയും അവശമാ
 രായിരിക്കുന്നു. കണ്ണുകൾക്കു കാഴ്ചയില്ല; മാറാരും ശര
 ണമില്ല. ഞങ്ങളുടെ ഈ കഷ്ടാവസ്ഥയെ ഗണിക്കാ
 തെ ഞങ്ങളുടെ ഏകപുത്രനായ ഇവന്റെ ജീവഹാസി
 വരുത്തിയതു യക്ഷിയോ പേയോയെന്നറിഞ്ഞീലല്ലോ!”
 എന്നു വിളാപിച്ചുകൊണ്ട് കാമനക്ഷമാരണയെടുത്തു മാ
 റോടണച്ചുകൊണ്ടു ശൃശാനത്തിന്റെ ബാഹിർഭാഗ
 ത്തിൽ ചെന്നു മുറയിട്ടു. “ദേവി! ശമ്പാവതി! നദീപുത്ര
 ങ്ങളിൽനിന്നോ, പഴയ വൃക്ഷശൃംഗങ്ങളിൽനിന്നോ, മണ
 ങ്ങളിൽ നിന്നോ, കോപ്പുങ്ങളിൽ നിന്നോ, വിജനപ്രദേശ
 ങ്ങളിൽനിന്നോ ആരും ഏതൊരു കാലത്തും, യാതൊരു
 ബാധയും വരതെ കാത്തു രക്ഷിച്ചുവരുന്ന നിന്തിരുവടി

ഈ എന്റെ കമറനിൽ കാരുണ്യലേശമില്ലാതെ വരുവാൻ കാരണമെന്തു്? ഭവതി നിഷ്പക്ഷപാതിനിയല്ലയോ? ഞാനിനി എന്തുചെയ്യേണ്ടു്?”

ഗൌതമിയുടെ വിലാപങ്ങൾ കേട്ട ശബ്ദാവതി പ്രത്യക്ഷമായി. പിശാചങ്ങളുടെ ഗതാഗതങ്ങൾക്കുചിതമായ രാത്രികാലങ്ങളിൽ ഈ ശൂശാന്ദപാരത്തിൽ വന്നുനില്പാനുള്ള കാരണം ചോദിക്കയും ഗൌതമി നടന്ന സഭയത്തെ പറയുകയും ചെയ്തു. ശബ്ദാവതി പറഞ്ഞു: “നിന്റെ പുത്രനെ ഹനിച്ചതു യക്ഷിയോ പേയോ അല്ല. അവന്റെ അശ്വത്തയെത്തന്നെ ആധാരമാക്കിവെച്ചുകൊണ്ടു മരണവിധിതന്നെയാണു് അവനെ സംഹരിച്ചതു്.” ഗൌതമി പറഞ്ഞു—“എന്റെ ജീവനെ ഗ്രഹിച്ചു് ഇവന്റെ ജീവനെ തരുന്നതായാൽ ഇവൻ അനന്ധനായ പിതാവിനെ സംരക്ഷിച്ചുകൊള്ളുന്നതാകയാൽ അങ്ങനെ ചെയ്യാൻ കൃപയുണ്ടാകേണമേ.” ശബ്ദാവതി പറഞ്ഞു—“ജീവൻ ഉടലിനെ വിട്ടൊഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ സ്വകർമ്മാനുസാരേണ ദേഹാന്തരപ്രാപ്തിക്കൊരുങ്ങുമെന്നതിന്നു സന്ദേഹമില്ല. അകന്നുപോയിട്ടുള്ള ആത്മാവിനെ വീണ്ടും സംഘടിപ്പിക്കുന്ന കാര്യം എന്നാൽ സാധ്യമല്ല. അതിനാൽ ഇനി പുത്രനാശത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചു നീ പരിതപിക്കരുതു്

തന്നടയ ജീവനെത്താൻ പകരമേകി
മന്നവരെക്കൊത്തുകൊൾവാ പാളിപ്പെന്നോ
എണ്ണമില്ല ചുട്ടുകാട്ടിലരചക്കുള്ള
മണ്ഡപങ്ങൾ മരണമന്ദസ്മരകങ്ങൾ.

അതിനാൽ നിരകാരമുപയോഗമായ മമണവൃത്തം
 നുകമനത്തിൽനിന്നു നീ വിരമിക്കുക.” ഗൌതമി പാ-
 ണ്തു:—“ഭക്തന്മാരവേക്ഷിക്കുന്ന വരങ്ങളെല്ലാം ദേവ-
 നാർ കനിഞ്ഞു ദാനം ചെയ്തുകൊടുത്തു ശാസ്ത്രങ്ങൾ വേദ-
 ഷിക്കുന്നതാകകൊണ്ടു ഞാൻ വരിച്ചുകൊണ്ടതായ ഈ
 വരം തരിക. ഇല്ലെന്നുവരികിൽ ഇപ്പോൾതന്നെ ഇവി-
 ടെ ഞാനും ജീവത്യാഗം ചെയ്യും.” ശമ്പാപതി പാ-
 ണ്തു:—“ഈ ലോകങ്ങളിലുള്ള ദേവന്മാരിൽ ആരെങ്കി-
 ലും നീ ആശിക്കുന്ന വരം നൽകവാനാർന്നാണെന്നുവ-
 രികിൽ ഞാനും അതിന്നു കഴിവുള്ളവളായിരിക്കും. ഏ-
 നെൻ വിഷമാവസ്ഥകളെ ഞാൻ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തിത്ത-
 രാം. കണ്ടുകൊൾക.” എന്നു പറഞ്ഞു അകാശാനന്ത്യാ-
 യതനലോകം, വിജ്ഞാനാനന്ത്യായതനലോകം, അകിഞ്ച-
 ന്ത്യായതനലോകം, നൈവസംജ്ഞായതനലോകം, ഇവ-
 യിലുള്ള നാലുവക അരൂപബ്രഹ്മഗണങ്ങളേയും, ബ്രഹ്മ-
 കായികലോകം, ബ്രഹ്മപുരോഹിതലോകം, മഹാബ്രഹ്മ-
 ലോകം, പരിത്തർവലോകം, അപ്രമാണാവലോകം,
 അഭാസപലോകം, പരീത്തശൂഭലോകം, അപ്രമാണശൂഭ-
 ലോകം, ശുഭേൽസ്ഥലോകം, ബ്രഹ്മൽപലലോകം,
 അസംജ്ഞാസതപലോകം, അപ്രഹലോകം, അ-
 തവലോകം, സുദർശലോകം, സുദർശിനലോകം, അകനിഷ്ഠ-
 ലോകം ഇവയിലുള്ള പതിനാറുവക സരൂപബ്രഹ്മഗണ-
 ങ്ങളേയും, ചന്ദ്രൻ, സൂര്യൻ എന്നീ രണ്ടു തേജോമൂർത്തി-
 കളേയും, മഹാമാജികലോകം, ത്രയത്രിംശല്ലോകം, യ-
 മലോകം, തുഷിതലോകം, നിർമ്മാണത്തിലോകം, പര-

നിമ്ബിതവശപ്പത്തിലോകം, ഇവയിലുള്ള ആറുവക ദൈവഗണങ്ങളേയും, പലവക അസുരഗണങ്ങളേയും, മഹാനിരയാ, രൌരവം, കാലസൂത്രം, സഞ്ജീവനം, മഹാവിചി, തപനം, സംപ്രതാപനം, സംഹാതം എന്നുള്ള എട്ടു നരകപുരുഷന്മാരേയും, അന്തരീക്ഷത്തിലുള്ള പലതേജോമൂർത്തികളേയും അശപിറ്റാദികളായ സപ്തവിംശതിനക്ഷത്രങ്ങളേയും നവഗ്രഹങ്ങളേയും തന്നിൽ അടക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഈ ചക്രവാളത്തിൽ അനുഗ്രഹശക്തിയുള്ള ദേവസഞ്ചയത്തെ ചെട്ടാഴിയാതെ അവിടെ വരുത്തി ഗൌതമിയുടെ മുമ്പിൽ നിറുത്തി ഇവൾക്കു വേദിതയായ സങ്കടം അവരെ അറിയിക്കുകയും അതു വിശ്വവാനുള്ള വരം കൊടുപ്പാൻ പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്തു. അവിടെ സന്നിഹിതനായ സർവ്വദേവന്മാരും ശമ്പാപതി പറഞ്ഞുവെല്ലാം തന്നെ ഗൌതമിക്കു 'ഇങ്ങിനെ ഒരു വരം കൊടുപ്പാൻ തങ്ങൾക്കു മുമ്പായില്ലെന്നു തീരുമാനം പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ഗൌതമി പ്രവചനതത്വജ്ഞാനമുളള സന്താപനിവൃത്തി വന്നതിനാൽ പുത്രനെ ശൂശാപത്തിൽ സംസ്കരിക്കുകയും താനും അവിടെത്തന്നെ സ്വപ്നാമരണം പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു.

അതിനുശേഷം ശമ്പാപതിയുടെ പ്രഭാവത്തെ സമ്യജ്ഞത്തിനും പ്രത്യക്ഷീകർപ്പാനായി വിശ്വദേവഗണത്തിന്റെ ഒരു സമ്മേളനമുണ്ടായതിനെ പ്രമാണിച്ചു ഭൂലോകമദ്ധ്യവർത്തിയായ മഹാമേരവും അതിനെ ചുഴന്നു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന സപ്തകലവർച്ചതങ്ങളും നാലു മഹാദീപു

കളും രണ്ടായിരം ചെറുദീപുകളും മറ്റു വിശിഷ്ടഭാഗങ്ങളും പ്രത്യേകം ക്രമപ്പെടുത്തി തത്തൽഭൂതവാസികളുടെ രൂപഭേദങ്ങളും കല്പിച്ച മയനാൽ നിമ്മിക്കപ്പെട്ടിരിക്കയാൽ ഇതിനു ചക്രവാളക്കോപ്പുമെന്നു നാമം സിദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതു ചുടുകാട്ടിന്റെ മതിൽക്കെട്ടിനു ബഹിർഭാഗത്തുള്ളതാകയാൽ ചുടുകാട്ടുക്കോപ്പുമെന്നു ജനങ്ങളാൽ വ്യവഹരിക്കപ്പെടുന്നു. ഇതിന്റെ ഐതിഹ്യം ഈ വിധത്തിലുള്ളതാണ്. "മണിമേഖല ഈ പുരാവൃത്താന്തം ശ്രവിച്ച മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ നിലയെപ്പറ്റി ഓരോന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുമദ്ധ്യേ ശ്രുതമതി നിദ്രാവശഗയായിത്തീർന്നു. മണിമേഖലാദേവി തന്റെ ദിവ്യശക്തിയാൽ മയക്കി മണിമേഖലയെ മാറോടണച്ചെടുത്തു. റാക്കോമാറ്റത്തുടെ മിപ്പതു യോജന ദൂരം തെക്കോട്ടു ചെന്നു മഹോദധിമദ്ധ്യത്തിൽ പ്രശോഭിതമായ മണിപല്ലവദീപിലിറങ്ങി അർവളെ അർവടെ വിട്ടു തൽക്ഷണം മറഞ്ഞു പോകയും ചെയ്തു.

ഏഴാം ഗാഥ.

ഉറക്കമുണർത്തിയതു്.

പ്രഭാതാനന്തരം മണിമേഖലയെ വശപ്പെടുത്തി
ക്കൊള്ളുവാനുള്ള കരുതലോടുകൂടി കരവരവശനായി ഉ
റക്കമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ഉദയകുമാരന്റെ മുന്നിൽ വന്നു
നിന്നുകൊണ്ടു മണിമേഖലാദേവി പറഞ്ഞു.

“മന്നവ കുമാരക! കേൾക്ക മാമകവാക്യം
മന്നവൻ പിഴച്ചീടിൽ വിണ്ണോരും പിഴച്ചീടും
വിണ്ണവർ പിഴച്ചീടിൽ നിന്നീടും വൃഷ്ടിപാതം
നിന്നീടും വൃഷ്ടിയെന്നാൽ വന്നീടും ജനനാശം
എന്നാകിൽ ഭൂവാസികളാകവെ നൃപതിക്കു
നിശ്ചിതമാത്മതുല്യന്മാരെനുള്ളതും ചേരാം.
തുംഗമാം തപം പുണ്ടു വാഴുന്ന തരുണിയാ -
ലംഗജവശനായ ദിനയം തൃജിക്കു നീ.”

ഇങ്ങിനെ ഉപദേശിച്ചതിനുശേഷം ഉപവന
ത്തിൽ ചെന്നു നിദ്രാവശയായിക്കിടക്കുന്ന ശ്രുതമതിയെ
ഏഴനേല്പിച്ച്, “ഞാൻ മണിമേഖലാദേവിയാകുന്നു. ഈ
നഗരത്തിൽ നടക്കുന്ന ഇന്ദ്രോത്സവം കാണാൻ വന്നിരി
ക്കുവാൻ. നീ ഭയപ്പെടേണ്ട. മണിമേഖലയ്ക്കു ഞ്ഞെല്ല
മതമാഗ്നത്തിൽ പ്രവേശിപ്പാനുള്ള ഭാഗ്യമുണ്ടായി. അതി
നാൽ ഞാൻ അവളെ എടുത്തുകൊണ്ടുചെന്നു മണിപ
ല്ലവദീപിൽ വിട്ടിരിക്കുന്നു. തന്റെ പൂവ്വജന്മവൃത്താന്ത

അച്ചെല്ലാം അറിഞ്ഞുകൊണ്ട് ഇന്ന് തുടങ്ങി എഴാനാൾ അവർ ഇവിടെ വരും. ഇപ്പോഴായിട്ട് വേണ്ടുന്നതായി വത്തിയ്ക്കുമെങ്കിലും നിന്നിൽനിന്നു സാക്ഷാൽ രൂപത്തെ മറയ്ക്കുക. അവർ ഈ പട്ടണത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്ന നാളിൽ പല അതുഭൂതങ്ങളും കാണും. എന്റെ ആഗമനത്തെയും മണിമേഖലയുടെ സന്മാഗ്ഗപ്രാപ്തിയേയും മാധവിയോടറിയിക്കേണം. അവർ മുന്പേതന്നെ എന്തെന്ന് അറിയും. കോവലൻ ഈ കമാരിൽ നമ്മുടെ കലദൈവത്തിന്റെ പേരായിരിക്കേണമെന്നു കരുതി എന്റെ പേർ വിളിച്ചു നാൾ രാത്രി “പഞ്ചബാണൻ പാടവം കുറഞ്ഞു പരവശനാകത്തക്കവണ്ണം മോഹമശേഷമകന്നു മഹാതപസ്സിദ്ധിമതിയായ കമാരിൽ നീ ജനനിയായി ഭവിച്ചു”വെന്നു സ്വപ്നത്തിലെന്നപോലെ മാധവിയെ അറിയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതും അവളോടു പറഞ്ഞാൽപ്പിടിക്കുക.” എന്നരുൾചെയ്തു മറഞ്ഞു.

അനന്തരം ശ്രീമതി മണിമേഖലയുടെ വിധോഗത്താൽ മാസ്സുലത്തു് ആ പൂജാലയത്തിൽ പശ്ചിമദിശയിലുള്ള ചക്രവാളകോശത്തിൽ ചെന്നു് അവിടെ ഉലകവരിയെന്ന ധർമ്മശാലയിൽ ഒരു ഭാഗത്തിരിക്കുമ്പോൾ ഒരു സ്തംഭത്തിലുള്ള പ്രതിമയിന്നുൽ അധിഷ്ഠാനം ചെയ്തിരിക്കുന്ന ഒരു ദേവതയിൽനിന്നു് അവർ ഭയപരവശനാകത്തക്കവണ്ണം, “ഇമാവിവർകമാരിയും, ദുഷ്ടന്റെ പ്രണയിനിയുമായ ശ്രീമതി! നീ കേട്ടുകൊൾക. നിന്റെ ബ്രഹ്മസമോദിനിയായ ലക്ഷ്മി അവളുടേയും, നി

നേരയും പൂർണ്ണവൃത്തങ്ങളെ അറിഞ്ഞുകൊണ്ട് ഇന്നു തൊട്ടേഴാം നാൾ രാത്രി ഈ നഗരിയിൽ വരും. അവളുടെ വിരോധത്താൽ നിനക്കു വൈമനസ്സുണ്ടു്.” ഇങ്ങിനെ ഒരു വാക്യം കേൾക്കുമായി. അപ്രതീക്ഷിതമായ ഈ അശരീരിവാക്കു ശ്രുതമതിക്കു സാധുപസമേതവായിത്തീർന്നുവെങ്കിലും ഗത്യന്തരമില്ലാതെ പ്രഭാതകാലത്തെ പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയും സൂര്യോദയമായപ്പോൾ അവിടംവിട്ടു തെരുവീഥികൾ വഴിയായി മാധവിയുടെ വസതിയിൽ ചെല്ലുകയും, തലോറും നടന്നു സംഭവങ്ങളെല്ലാം കേൾപ്പിച്ചതിനാൽ അവൾ “മാണിക്യം കളഞ്ഞ മണിനാഗ”ത്തേപ്പോലെ നിർഭരമായ ആധിക്യ പാത്രമാവുകയും, ശ്രുതമതി മണിമേഖലയെ പിരിഞ്ഞ ഫേതുവാൽ അചേതനയായിത്തീരുകയും ചെയ്തു.

എട്ടാം ഗാഥ.

മണിപല്ലവത്തിലുഴന്നത്.

ഇങ്ങനെയിരിക്കെ മണിപല്ലവദീപിൽ സിക്താ മയമായ ഒരു പ്രദേശത്തു സ്പഷ്ടയായിരുന്ന മണിമേഖല നിശീഥിനിയിൽ തനിയെ ഉണർന്ന് അവിടെയെങ്ങും തനിക്കു പരിചിതമായ യാതൊന്നും കാണാത്തതായ് ജന്മ ഭൂമി വിട്ടു ദേശാന്തരത്തിൽ ജനനമെടുത്ത ജീവനെന്ന പോലെ പരിഭ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കെ ആദിത്യൻ ഉദയാദി ശിഖരത്തിൽ ആവാർത്തിച്ചു. അവർ “ഇവിടം ഉപവനത്തിൽ ഞാൻ മുപ്പു കണ്ടിട്ടില്ലാത്തതായ ഒരു ഭാഗമായിരിക്കുമോ

ശ്രുതമതി നീയൊളിഞ്ഞെവിടെ വാഴ്വതെന്നിങ്ങ ഭൂശം വൃഥ വളരുന്നു ജാഗരമിതല്ല കിനാവിതുകാൻ
ദൃതമഴലാറുകെന്നരികിൽ വന്നിഹ കൂരിരുളിൽ
ഗതിയണയാത മാം ബത വെടിഞ്ഞു മറഞ്ഞിതു നീ.

ഇതു മായത്തൊഴിലുകളിൽ സഫലമായ നൈപുണ്യം ലഭിച്ചിരിക്കുന്ന അവർ ചെറു ചതിയോ? ഒന്നും അറിയുന്നില്ല. ഈ വിജനത്തിൽ ഏകാകിനിയായിരിപ്പാൻ എനിക്കു ഭയം ജനിക്കുന്നു. അതിനാൽ നീ ശീശ്രം വരിക.” ഇങ്ങനെ പുലമ്പിക്കൊണ്ടു ജലധാര ഘട്ടങ്ങളിലും മണൽക്കുന്നുകളിലും ഒന്നൊഴിയാതെ അന്വേ

ഷണം ചെങ്കിട്ടം പരിചിതമായ ഒരുത്തരെയും കണ്ടു
കിട്ടാത്തതായ് വായ്വിട്ടു കരഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ,

“പെണ്ണിനോടും പാണ്ഡ്യൻ
തന്മഹിയെച്ചേർന്നു കർമ്മശേഷവശാൽ
ദിഗ്വിതൻ കരവാളാൽ
വിണ്ണിലിന്നോരു താത! വരികരിക്കെ.”

എന്നു തന്റെ പിതാവിനെ ധ്വനിച്ചു. അ
പ്പോൾ ഇന്ദ്രനാൽ ഭൂലോകത്തിനായി നൽകപ്പെട്ടതും
സന്ദർശനമാത്രത്തിൽ ഏവക്കും പൂർവ്വജന്മപുത്താനന്തജ്ഞാന
തെയ്യുന്നതെന്നതുമായ ബുദ്ധിപീഠം അവൾക്കു പ്രത്യക്ഷ
മായി.

ഒമ്പതാം ഗാഥ.

പീരികാടുകുന്തത്താൽ പൂർ ജ്ഞാനം.

മണിമേഖല ബുദ്ധപീരികാടുകുന്തത്തായ ഭക്തി ഭാരത്താൽ മതിമറന്നു; അവളുടെ കരങ്ങൾ ശിരസ്സിൽ അഞ്ചലിബന്ധം ചെയ്തു; പിന്നെ ആനന്ദബാഷ്പധാരകളെ പൊഴിച്ചുകൊണ്ട് ആ പീഠത്തെ മൂന്നു വലംവച്ചു നമസ്കരിച്ചു നിന്നപ്പോൾ പീഠസന്ദേശനാലമായി തന്റെ മുജ്ജന്യപുത്താന്തങ്ങൾ ബുദ്ധിഗോചരങ്ങളായിത്തീർന്നു; അവൾ, “പരമാത്മതത്വജ്ഞനായ തപോധന! കായങ്കരയെന്ന നദിതീരത്തിൽ വെച്ചു ഭവാനു അരുളിച്ചെയ്തവയെല്ലാം സത്യമായി പരിണമിച്ചതു ഞാൻ ശരിയായറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഗാന്ധാരരാജ്യത്തു പൂരവദേശത്തിൽ “ഇടവയ” എന്ന നഗരത്തെ രാജധാനിയാക്കി വാണുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഹസ്തിപതിയെന്ന നരവരന്റെ സ്ത്രീലായ ബ്രഹ്മധർമ്മൻ! ഓ! ആ നരവരന്റെ മുമ്പിൽ ചെന്നു ധർമ്മോപദേശം ചെയ്യുമ്പോൾ “ഈ ജംബൂദ്വീപിൽ ഇന്നതൊട്ടേഴാം നാൾ ഭൂകമ്പമുണ്ടാകും; അപ്പോൾ ഈ നഗരവും നാഗനാട്ടിൽ നാനൂറു യോജന വിസ്തീർണ്ണമുള്ള ഭൂഭാഗവും പാതാളത്തിലുൾപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന പോകും; അതിനാൽ ഈ നഗരം വിട്ടു മാറിപ്പാത്തുകൊള്ളണം” എന്നുപദേശിക്കയാൽ അദ്ദേഹം ഈ പുത്താന്തത്തെ നഗരവാസികൾക്കെല്ലാം പായടിപ്പിച്ചു പ

രസ്യപ്പെടുത്തി ഒട്ടോഴിയാതെയുള്ള നാഗരികജനങ്ങളോടൊരുമിച്ച നഗരത്തിന്നുത്തരദിക്കിലുള്ള അവന്തിനഗരത്തിലെക്കായി യാത്ര തുടന്നു മദ്ധ്യേയുള്ള കായങ്കരയെന്ന നദീതീരത്തിലെത്തി കൂടാരം കെട്ടി പാഷണ്ഡോർ സ്വാമിൻ! അങ്ങനേ അരുളിച്ചെയ്തവണ്ണത്തന്നെ അതേദിനത്തിൽ ഭൂകമ്പമുണ്ടായി ഇടവയനഗരം നഷ്ടമായിപ്പോകയും ചെയ്തു. ഈ സംഭവം ഗ്രഹിച്ചതിനാൽ ആ ഭൂപരം പ്രഭുക്കളും ഭക്തിഭാരാകുലനായി ഭവാനെ ശരണം പ്രാപിച്ചുനില്ക്കയാൽ അവർക്കു മുക്തിമാർഗ്ഗോപദേശം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കെ, 'അശോധര'നഗരാധിപനായ ഇരവിവർമ്മൻ പതിനായ അമൃതവതിയുടെ ഗർഭത്തിലുരുവിച്ചു ലക്ഷ്മിയെന്ന പേരും ധരിച്ചു ഹസ്തിപതിരാജാവിന്നു നിലപതിയിലുണ്ടായ ഇരുകുലന്റെ പ്രിയതമയായിരുന്ന ഞാൻ നായകനോടുംകൂടി ധർമ്മോപദേശശ്രവണാർത്ഥം വന്നു വണങ്ങിനില്ക്കെ, "ഈ ഇരുകുലൻ ഇന്നെന്തുകൂ പതിനാറാംനാൾ ഭൂഷ്ടവിഷനെന്ന സ്പഷ്ടതാൽ ഹനിക്കപ്പെടും. നീയും ഇവനോടൊത്തു ചിതാപ്രവേശം ചെയ്യും. പിന്നെ കാവിരിപ്പമ്പട്ടിനത്തിൽ ചെന്നു ജനിക്കും. അവിടെ നിനക്കൊരാപത്തു നേരിടും. അപ്പോൾ മണിമേഖലാദേവി പ്രത്യക്ഷിഭവിച്ചു നിശീഥിനിയിൽ നിന്നെയെടുത്തു കാവിരിപട്ടണത്തിന്നു ദക്ഷിണഭാഗത്തുള്ള ഒരു ചെറുദുർഗ്ഗിൽ ഇറക്കിവിട്ടു പോയ്ക്കളയും. നീ അവിടെ കുടിക്കൊള്ളുന്ന ബുദ്ധപീഠത്തെ കണ്ടു വന്നിടും. തൽക്ഷണം നിന്റെ ജന്മാന്തരവൃത്തങ്ങളെ ഗ്രഹിക്കുമ്പോൾ ഏന്റെ ഈ വചനങ്ങളേയും നീ . സംസൃ

രിക്കും.” എന്നു ഭവാന്റെ ഉക്തികൾ കേൾക്കയാൽ “എന്റെ പ്രിയവല്ലഭന്റെ ജനനം ഇന്നവിധത്തിലായിരിക്കുമെന്നുകൂടി ഞാൻ അപേക്ഷിക്കയും, “നിന്നെ നയിച്ച ദൈവം വീണ്ടും ആവിർവിച്ഛി ഈ വസ്തുത നിന്നെ ഗ്രഹിപ്പിക്കും” എന്നു പ്രതിവദിക്കയും ഉണ്ടായി. “ആ ദൈവം വരികയുണ്ടായില്ലല്ലോ” എന്നു ദിഗ്ഗമോഷ്ടിത്തു വിലപിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

പത്താം ഗാഥ.

മന്ത്രോപദേശം.

മണിമേഖല മണിപല്ലവത്തിൽ ബുദ്ധപീഠസ്ഥനി
ധാനത്തിലിരിക്കുമ്പോൾ ജന്മാന്തരവൃത്താന്തഗ്രഹണമേ
തുല്യതയായ അവളുടെ ഗുണഗണങ്ങളെ അഭിനന്ദിച്ചു
കൊണ്ടു നമോമാർഗ്ഗത്തിൽനിന്നവതരിച്ച മണിമേഖലാ
ദേവി അവൾ കേൾക്കത്തക്കവണ്ണം

“കാഞ്ഞു ബോധവും നരന്മാർക്കൊക്കെ
വളന്നു വന്നുള്ള ധനപ്രലാപങ്ങൾ
നിറഞ്ഞിതു ശ്രുതിപഥങ്ങളിൽപാർ -
മകനു വിജ്ഞാനമേന്മയെ ദാരിദ്ര്യം
ശരണമൊടു ജനങ്ങൾ മാഴ്കുമ്പോൾ
ധരണിയിൽ ധർമ്മയുഗ്മവന്നിടാൻ
ഇരുൾപ്പാപ്പിനാലുഴലുംവേളയി -
ലിളംകുതിരവനുദിച്ചിടുംവണ്ണം
വിളങ്ങും നിന്മലരടിയിണകളെ
വണങ്ങിടുന്നു ഞാൻ കനിഞ്ഞു ഭക്തിയാൽ.”

ഇങ്ങനെ പീഠത്തെ ബുദ്ധദേവനായിത്തന്നെ ക
ല്പിച്ചു പൂജാസ്തുതിപ്രണതികൾ ചെയ്തു. അപ്പോൾ മണി
മേഖലയും പീഠത്തെ വന്ദിച്ചു, “നിന്തിരുവടിയുടെ കടം
ക്കുത്താൽ എന്റെ ജന്മാന്തരവൃത്തം എനിക്കുറിവാൻ
സാധിച്ചു. അജ്ഞത്തിൽ എന്റെ പതിയായ ഇരുക

ലന്റെ ജ്ഞാനം എവിടെയെന്നുള്ളതുമാണെന്നോ!” എന്നുവേർതിരിച്ചു.

അപ്പോൾ ആ ദേവി, “അല്ലയോ ലക്ഷ്മി! കേട്ടുകൊൾക. നീ ഭരിക്കൽ ഇരുകലനോടൊരുമിച്ച് ഒരു ചോലയിൽ ഇരിക്കുമ്പോൾ പ്രണയകലഹശമനത്തിനായി നിന്റെ പാദങ്ങളെ വണങ്ങുമ്പോൾ രണ്ടുപിരിയിൽ ചെന്നു ധർമ്മപ്രചാരം ചെയ്തു നടത്തിവരുന്ന ‘സാധുചക്ര’ എന്ന ബൗദ്ധചാരണമുനി നിങ്ങൾക്കു നേരെ മുകളിൽ ആകാശത്തിൽനിന്നിറങ്ങി വരികയാൽ നീ അദ്ദേഹത്തെക്കണ്ടു നടുങ്ങി തളന്നു ഭയഭക്തിവരവശയായി അറികെ ചെന്നു വണങ്ങി. ഇരുകലൻ അതു കണ്ടു, “ഇവിടെ വന്നതാരു?” എന്നു കോപത്തോടെ ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ നീ ഭയകമ്പിതയായി അവന്റെ വാക്ക് പൊത്തി അന്തരീക്ഷത്തിൽ നിന്നും അവതരിച്ച ഈ മഹാത്മാവിന്റെ പാദഭജനം ചെയ്യാതേയും, അദ്ദേഹത്തെ സ്തോത്രം ചെയ്യാതേയും ഇരുന്നതു് ഒരു വലിയ അപരാധമാല്ലോ,” എന്നു അവനെ ഗ്രഹിപ്പിച്ച് അവനോടും ചേർന്നു ആ മുറിയെ വന്നിച്ച്, “ഞങ്ങൾ ഭവതദൈവമാരാകുവാൻ അർഹനാമല്ലെന്നിരിക്കിലും ഇവിടെ ഭൂമിയിലായിരിക്കണം. അങ്ങയുടെ ഇഷ്ടത്തെ അനുസരിച്ചെല്ലാം നടത്തുവാൻ ഞങ്ങൾ ഒരുക്കമാണ്.” ഇങ്ങിനെ അപേക്ഷിച്ചപ്പോൾ മുനിവരൻ, “അമ്മേ! ഞാൻ ഭജിക്കാം ഇങ്ങോട്ടു കൊണ്ടുവരിക” എന്നു പറയുകയും, നീ ഉടനെ ഭോജ്യപദാർത്ഥങ്ങളെ കൊണ്ടുവന്നു അദ്ദേഹത്തെ ഭജിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

“അന്നാളവന്ന നൽകിയൊ-
രുന്നത്താലുള്ള പുണ്യഫലമേതും
നിന്നോടകനുപോകാ
വന്നിടം ജനീമൃതിക്കേവസാനം.”

ആ ഇരുകലർത്തുന്നതാണ് ഉപവനത്തിൽ നിന്നെ കാമിച്ചവന്ന ഉദയകുമാരൻ. ഇതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് അവന്നു നിന്നിലും അതേവിധം നിനക്കുവനിലും അതിയായ അഭിലാഷം ഉത്ഭവിച്ചത്. ആ ബന്ധത്തെ നീക്കി നിന്നെ ഉത്തമമായ മാറ്റത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കണമെന്നുള്ള ഉദ്ദേശത്തിന്മേലാണ് ഈ ദീപത്തിൽ കൊണ്ടുവന്ന ശ്രീപീഠഭഗവാർഹയാക്കിത്തീർത്തത്. അത്രയുമല്ല, ഫേ ലക്ഷ്മി! ഇറിയും കേട്ടുകൊൾക. മുജന്മത്തിൽ റിന്റെ സഹോദരികളായിരുന്ന ‘താമ’, ‘വീരാ’ എന്ന രണ്ടുപേരെയും അംഗദേശത്തിൽ ‘കക്ഷയ’നഗരത്തിലെ രാജാവായ മുജയൻ വിവാഹംചെയ്തശേഷം ഒരനാൾ ആരണ്യദേശത്തിലെ വിശേഷങ്ങൾ ആരാഞ്ഞുനോക്കിക്കൊണ്ടു ഗംഗാതീരത്തു ചെന്നു വിശ്രമിക്കുകയായിരുന്നു അപ്പോൾ അവിടെ അവളെ സപാമികൾ എഴുന്നള്ളുകയാൽ മുജയൻ വിധിവിഹിതങ്ങളായ ഉപചാരങ്ങൾ ചെയ്തു കൈ കൂപ്പി അദ്ദേഹം ആരെന്നും, എങ്ങോട്ടു പോകുന്നുവെന്നും ചോദിച്ചു സപാമികൾ, “ഞാൻ ‘പാദപങ്കജഗിരി’യെ ദശിപ്പാനായി വന്നതാണ് ആദികാലത്തിൽതന്നെ ബുദ്ധദേവൻ സകല ജീവികളും ദുഃഖം നീക്കി സുഖിച്ചുവാഴേണമെന്നു കരുതി അവരെല്ലാം കേട്ടാനടിക്കത്തക്കവണ്ണം ആ ഗിരിശിഖരത്തിൽ നിന്നുകൊണ്ടു ധർമ്മോപദേശം ചെയ്തപ്പോൾ അ

ദ്രോണത്തിന്റെ പദകമലങ്ങൾ അവിടെ പതിഞ്ഞതിനാൽ അതിന് ഈ പേര് സിദ്ധിച്ചു. നിമ്നലജ്ഞാന സമ്പന്നനായ നിങ്ങളും അവിടെ ചെന്നു ഭഗവദ്വാദത്തെ സന്ദർശിച്ചു സേവിക്കേവിൻ!” ഈ അനുശാസനം കേൾക്കാൻ അവർ മൂന്നുപേരും ഗിരീശിഖരത്തിൽ ചെന്നു ശ്രീപാദദർശനം ചെയ്തു പുണ്യവിശേഷത്താൽ പുനർജന്മത്തിൽ ‘താര’ മറയവിയായും, ‘വീര’ ശ്രുതമതിയായും നിന്നോടു ബന്ധപ്പെട്ടുവന്നിരിക്കുന്നു. നീ പൂർവ്വജന്മത്തെ അറിഞ്ഞു. ധർമ്മത്തിന്റെ ഗതിയും ഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്നു. അന്യമതവാദികളുടെ ഉദ്ദേശങ്ങളേയും കൈകാലത്തിൽ നീ ആരാഞ്ഞുകൊള്ളുവാൻ ശ്രമിക്കും. അക്കാലത്തു നീ യൗവനയുക്തനാണെന്നു കരുതി കാരോ മതങ്ങളിലുമുള്ള സൂക്ഷ്മതത്വങ്ങളെ മതാചാര്യന്മാർ വേണ്ടുവണ്ണം നിനക്കുപദേശിക്കുകയില്ല. അതിനാൽ നീ വേഷച്ഛന്നനായാ കാതെ കഴിയുന്നതല്ല.” ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു രൂപാന്തരപ്രാപ്തിക്കും, അകാശഗമനത്തിനുമുള്ള രണ്ടു മന്ത്രങ്ങളെ അവർക്കുപദേശിച്ചു. “ബുദ്ധദേവനർത്ഥം ചെയ്തിട്ടുള്ള ധർമ്മാർത്ഥം ദുർഗ്രാഹ്യമാണെന്നു ധരിച്ചുകൊൾക. ഈ പീഠത്തെ സ്തുതിച്ചു വന്ദിച്ചുകൊണ്ടു നിന്റെ സ്വദേശത്തിലേയ്ക്കു പോയ്ക്കൊൾക. വ്രതനിയമാദ്രിനാശ്വാതപരയായ നിനക്കായി ഒന്നുകൂടി ഉപദേശിക്കാം. “അന്നത്താൽ സംഭവിച്ചോരു, പിണ്ഡം മാനുഷവിഗ്രഹം.” ഈ മന്ത്രത്തെ ഗ്രഹിച്ചുകൊൾക. ഇതിനാൽ ക്ഷുൽബാധ നീങ്ങിപ്പോകും.” ഇപ്രകാരം ഉപദേശം ചെയ്തു മണിമേഖലാദേവി ആകാശത്തിൽ മറഞ്ഞു.

പതിനൊന്നാം ഗാഥ.

പാത്രലാഭം.

മണിമേഖല മണിപല്ലവത്തിലുള്ള സൈകതങ്ങളേയും, പുഷ്പവാടികളേയും സന്ദർശനം ചെയ്തുകൊണ്ടു മന്ദമന്ദം സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ ഒരു സ്ത്രീ അരികെ വന്നു, “സഖി! ഏകാകിനിയായുഴലുന്ന നീ ആരാണു്? കപ്പൽ മുങ്ങിപ്പോകയാൽ ഈ ദ്വീപിലണഞ്ഞു രക്ഷപ്പെട്ടവളാണോ?” എന്നു ചോദിച്ചു.

മണിമേഖല, “സുന്ദരി! നിന്റെ ചോദ്യം എന്റെ ഏതു ജന്മത്തെ ഭൂരിത്തരുകൾ വാണെന്നു് എന്നിങ്ങനെ മനസ്സിലാവുന്നില്ല എന്നാൽ ഞാൻ പറയാം. കേൾക്കുക. കഴിഞ്ഞ ജന്മത്തിൽ പക്ഷിയെന്നാണു് എന്റെ പേര്. ഇരകലനെന്ന രാജകുമാരനാണു് എന്നെ പാണിഗ്രഹണം ചെയ്തതു്. ഈജന്മത്തിൽ നാട്ടുവൃത്തിയിലിരിക്കുന്ന മാധവിയെന്ന വേശ്യയുടെ പുത്രിയായിരുന്നു. മണിമേഖലയെന്നാണു നാമധേയം. മണിമേഖലാദേവികാ വിരിപ്പുവട്ടിനത്തിലുള്ള ഉപവനത്തിൽനിന്നെന്നെ ഈ ദ്വീപിൽ കൊണ്ടുവന്നു വിട്ടതിനാൽ ഇവിടെയുള്ള പീഠത്തെ ദർശിച്ചു മുഴങ്ങുന്നതെയറിഞ്ഞു. ഇവിടെ വന്നതിനാൽ എനിക്ക് ഈ ഫലസിദ്ധിക്കു ഭാഗ്യമുണ്ടായി. ഇതാണു് എന്നെ സ്സംബന്ധിച്ചു പറവാനുള്ളതു്. ഇനി നീ യാതാണെന്നു പറയുക.”

ദപീപതിലക, “മുസ്ലിം കോളത്തു” ഞാൻ ഈ ദപീവിനു സമീപത്തുള്ള മതദപീവിൽ അത്യുന്നതമായി ഉണ്ടുന്ന സമന്തകൂടപയ്യതമുലാവിൽ ബുദ്ധദേവന്റെ അടിയിണകളെച്ചെന്നു സേവിച്ചു മടങ്ങി ഈ ദപീവിൽ വരികയും, മഹേന്ദ്രന്റെ ആജ്ഞയാൽ ഈ ധർമ്മപീഠത്തെ കാത്തുകൊണ്ടിവിടെത്തന്നെ വസിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. എനിക്കു ദപീപതിലകയെന്നാണു നാമധേയം. ബുദ്ധദേവപ്രോക്തങ്ങളായ വിശിഷ്ടധർമ്മങ്ങളെ അനുഷ്ഠിക്കുന്നവരൊക്കെപ്പോലും ഇതിനെ ദർശനം ചെയ്യുന്നതായാൽ തൽക്ഷണംതന്നെ അവർക്കു തങ്ങളുടെ പൂർവ്വജന്മസ്മൃതിയുണ്ടാകുമെന്നുള്ളതു് അനുഭവസിദ്ധമാണു്. ലോകത്തിൽ അങ്ങിനെയുള്ള ധർമ്മാത്മാക്കൾ കുറയും. അവർ മാത്രമേ ഇദ്ധർമ്മപദത്തിന്നധികാരികളാകയുള്ളൂ. പൂർവ്വജന്മസ്മരണയുണ്ടായതിനാൽ റിന്റെ മഹിമ പ്രത്യക്ഷീഭവിച്ചിരിക്കുന്നു ഈ പീഠികയുടെ പുരോഭാഗത്തു കവലയങ്ങളും, കുമ്പുളങ്ങളും റിരന്തരമായി പരിലസിക്കുന്ന ‘ഗോമുഖി’യെന്ന ഒരു ശുദ്ധജലപ്പൊക്കുയുണ്ടു്. അതിന്റെ അന്തർഭാഗത്തിൽനിന്നു പ്രതിവത്സരം ബുദ്ധാവതാരദിനമായ വൈശാഖശുക്ലപൂർണ്ണിമയിൽ അമൃതസുരഭിയെന്നു പേരായ അക്ഷയപാത്രം ജലവിതാനത്തിന്നു മേലെ ഉയർന്നുകാണാം. ഇന്നു് ആ പൂർണ്ണിമതന്നെ. പാത്രം ഉയർന്നുവരുന്ന സമയവും ഇതുതന്നെ. ഇപ്പോൾ ആ പാത്രം നിനക്കു ലഭിക്കുമെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു. അതിൽ ഇടുന്ന അന്നം എടുക്കുതോറും വഴിച്ചുവകം ഇനി, ഇതിന്റെ ആഗമത്തെപ്പറ്റിയുള്ള വിവരങ്ങൾ റിന്റെ ന

ഗമത്തിൽ വാസം ചെയ്യുന്ന അറവണസ്ഥാമികളിൽനിന്നു
 ഏകദേശം 100 മണിമേവല അതിനെ ലഭിച്ചു
 നുള്ള അരിലാഷത്തോടുകൂടി ബുദ്ധപിറന്നു കത്താഴ്ത്ത
 ദീപതിലകയോടൊരുമിച്ചു ചെന്നു 'ഗോമുഖി'പ്പൊതു
 യെ പ്രദക്ഷിണം ചെയ്തു നിന്നപ്പോഴെയും ആ പാത്രം
 പൊയ്ക്കയ്ക്കുന്നതിൽനിന്നു പൊങ്ങി മണിമേവലയുടെ കരത
 ലത്തിൽ വന്നുചേർന്നു. തൽക്ഷണം അവർ അപരിമിത
 മായ ആനന്ദത്തിന്നധീനയായി,

“മാനൈ വെന്നുള്ള വീരനാം നിമ്പദം
 ഘോരകാമാദിയെ വെന്നോരു നിമ്പദം
 പുണ്യം പലക്കും പുകഴ്ത്തുന്ന നിമ്പദം
 ധന്വ! നിവൃണമിച്ഛിക്കാത്ത നിമ്പദം
 വിണ്ണാശ വാട്ടു പുരാതന നിമ്പദം
 ഗണ്യമല്ലാതെ നിന്നീടുന്ന നിമ്പദം
 നിർമ്മലജ്ഞാനപ്രദായകം നിമ്പദം
 കന്മഷംവാക്യം ശ്രവിക്കാത്ത നിമ്പദം
 സത്യാക്തിയാൽ പ്രശോഭിക്കുന്ന നിമ്പദം
 സുപ്പസംഘാതാർത്തി തിത്തോരു നിമ്പദം
 നാരകപ്രാപ്തമെ കാത്തോരു നിമ്പദം
 നേരെ നമിച്ചുനിന്നീടുവാനുള്ളല്ല.
 പരാതെ പോറ്റി സൂതിച്ചുകൊൾവാനുമേ
 പോരാ പട്ടുപമെൻ നാവിനു ദൈവമേ!”

എന്നു ബുദ്ധദേവനെ സൂതിച്ചു. അപ്പോൾ ജീ
 വികൾക്കു കൃത്യാധികാരമുള്ള താപത്തെയും, അതി

നെ' പരിചരിക്കുന്ന പുണ്യാത്മാക്കളുടെ മഹിമയെയും ദീപ്തിയെ മണിമേഖലയെപ്പോലെപ്പോലെ

“മനം പോക്കം കലമറുതിയാമാപ്പവിദ്യാമൃതനാകർ
ഇതും ചേക്കും സുഗത കെട്ടം, നന്നേയും താണുപോകും
നന്നും നാരി പതിയെ വെടിയും പാവി ഓരിദ്വയം
താണുതല്ലി ദിവിതമകലപ്പോക്കുവോരൊപ്പകൾ.

പണ്ടാമിക്കൽ അനാവൃഷ്ടിയാൽ സന്ധ്യങ്ങൾ ക
ട്ടൊഴിയാതെ നശിച്ചു ക്ഷുൽബാധവിവശനായ വിശ്വാ
മിത്രമനി അത്ഭുതം വിപുലമായി എഴും തിരഞ്ഞ
ലത്തു ക്ഷുൽബാധമെങ്കിലും ലഭിക്കാതെ അംഗം മെ
ലിഞ്ഞു വിവശനായതുകൊണ്ട് തനിക്കു കിട്ടിയ ശ്വാശ്വരം
ക്ഷുൽബാധമെങ്കിലും അതിൽ ഒരു ഭാഗം ദേവകൾ
ക്കായി അർപ്പിച്ചെഴുതാൻ നിശ്ചയിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇ
ന്നു ഈ നിശ്ചയമറിഞ്ഞു ഉടൻതന്നെ ക്ഷുൽബാധ വർഷി
ക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ സംഭവം നീയും കേട്ടിരിക്കാം.

ധനമിയലുവോട് ഭാനം ചെയ്തതോടുകൂടി

ധന്യമാം ധർമ്മത്തെ വില്ലയെന്നല്ലയോ?

ക്ഷുൽബാധയുടെ പരവശത പോക്കുന്ന മാനവൻ

സുഗ്രാമലോകേ സുഖിച്ചുമേവും ദൃഢം.

അവനിയിലറോകൾമെഴി നൽകുന്നവ -

നാദരൽ ജീവൻ കൊടുക്കുവാനല്ലയോ

അതിനാൽ ക്ഷുൽബാധ നിന്നു പ്രാണപ്രദാനം
ചെയ്യുന്നതല്ല ധർമ്മത്തെ കയ്യാളുക ”

മണിമേഖല പറഞ്ഞു, “കഴിഞ്ഞ ജന്മത്തിൽ എ
ന്റെ പതിയായ ഇരകൾ അഹിംസാത്താൽ മൃത

നായതുതലം അസഹ്യമായ സന്താപംകൊണ്ടു ഞാൻ അഗ്നിപ്രവേശം ചെയ്തു മരിക്കുകൊള്ളത്തു സാധുചക്രമുനി വരണം മുന്പൊരിക്കൽ അന്നും കൊടുത്തതിനെ സ്മരിക്കുകയുണ്ടായി മരണകാലത്തിൽ ആ നിനവുണ്ടായിരുന്നതിന്റെ പൂണ്യവിശേഷത്താൽതന്നെ ഈ വാത്രം എന്റെ കയ്യിൽ വന്നിരിക്കണമെന്നാണു ഞാൻ കരുതുന്നത്. അത്രയുമല്ല, വിശപ്പിനാൽ വാടിയിരിക്കുന്ന എന്റെ മുഖാലോകനത്താൽ മനം കനിഞ്ഞു പാൽ ചുരക്കുന്ന മാതൃസ്തനംപോലെ ജന്മാഗ്നിയുടെ ദാഹശമനത്തിനായി വാതാതപവഷാദികളെസ്സഹിച്ചുകൊണ്ടു വാടിയുലഞ്ഞെണ്ടും നടന്നുഴലുന്ന ദീനന്മാരുടെ വദനം കണ്ടുകാണിച്ച് ഈ വാത്രം എപ്പോഴും അവർക്കുദാനംചെയ്തുകാണാം ഞാൻ എനിക്കു മോഹം”

മണിമേഖലയുടെ ചിന്തിതമറിഞ്ഞു സന്തുഷ്ടയായ ദീപതിലക അവളോടു പല സംഭാഷണവും ചെയ്തശേഷം അമൃതസുരഭിയുണ്ടാകൊണ്ടു കാവിരിപ്പുവട്ടിനത്തിലേക്കു പൊയ്ക്കാവാനുവാൻ പറഞ്ഞു മണിമേഖല അവളുടെ അടിയിന്നു വണങ്ങി ബുദ്ധവിരാജത്തെയും തൊഴുതു വലംവെച്ച് ആകാശഗമാനത്രം ജപിച്ചു മേല്പോട്ടുയന്നു നഭോമാർഗ്ഗത്തുളള ചെന്നു തന്റെ വിശ്വാസമുണ്ടാകുമെന്നു വരവശയായി പ്രത്യാഗമനം പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ശുഭമതിയേയും, മാധവിയേയും കണ്ടു വിസ്മയാവഹമാകുവണ്ണം അവരുടെ ജന്മാന്തരപുത്താന്തങ്ങൾ പറഞ്ഞുകേൾപ്പിച്ചശേഷം അവരോടു പറഞ്ഞു “മനുഷ്യപ്രയത്ന

ത്താൽ ലഭ്യങ്ങളായ കൈവശ്യമൊഴുത്തു ഇനിമേൽ നിങ്ങൾ അവണസ്ഥാമികളിൽനിന്നുതന്നെ ഗ്രഹിക്കേണ്ടതാണ്. ഏന്റെ കയ്യിലിരിക്കുന്നതു മുമ്പ് ആ പുത്രന്റെ കയ്യിലുണ്ടായിരുന്ന അക്ഷയപാത്രമാണ്. അമൃതസുരഭിയെന്ന നാമധേയത്താൽ പ്രസിദ്ധവുമാകുന്നു. ഇതിനെ വന്ദിപ്പിൻ.” മൂന്നുപേരും അമൃതസുരഭിയെ ഭക്തിപൂർവ്വം തൊഴുതതിനുശേഷം അവണസ്ഥാമികളുടെ സന്നിധാനത്തിലേയ്ക്കു പോവുകയും ചെയ്തു.

ചന്ദ്രശങ്കര ഗാഥ

അവണരെ വന്ദിച്ചത്.

മണിമേഖല അവണസ്വാമികളുടെ വസതിയെ അന്വേഷിച്ചുചെന്നു വയസ്സിൽ വൃദ്ധനും വാക്കിൽ ശക്തനുമായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സന്നിധിയിൽ മൂന്നു വണങ്ങി സ്തുതിച്ചു, താൻ ഉപവനം പ്രാപിച്ചതും ഉഭയകരമൻ അവിടെ വന്നു പറഞ്ഞപോയതും മണിമേഖലാദേവി തന്നെ മണിപല്ലവദീപിൽ കൊണ്ടുചെന്നതും അവിടെ ബുദ്ധചിംശ്നത്താൽ പൂർവ്വജ്ഞാനം സിദ്ധിച്ചതും പിന്നീട് മണിമേഖലാദേവി പൂർവ്വജ്ഞാനാവാശിഷ്ടങ്ങൾ കേൾപ്പിച്ച മൂന്നു മന്ത്രങ്ങളുപദേശിച്ച മറഞ്ഞതും ദീപതിലകയെ കണ്ടതിനാൽ അമൃതസുരഭി കൈവന്നതും അവളുടെ ചൊല്ലിടേ സ്വദേശത്തിൽ വന്നതുമായ സകല വൃത്താന്തങ്ങളും കേൾപ്പിക്കയാൽ സ്വാമികൾക്ക് അളവറ്റ സന്തോഷമുണ്ടായി; മാധവിയേയും, ശ്രീതമതിയേയും നോക്കി പരാഞ്ഞു.

“പണ്ടൊരിക്കൽ ഞാൻ പാദപങ്കജഗിരിയിൽ ചെന്നു ഭജിച്ചു തിമിച്ചുവരുമ്പോൾ ദുഷ്ടജനമണവനെ ഒരു ചോലയിൽ കണ്ടു കുശലപ്രശ്നം ചെയ്തപ്പോൾ കരളുരുകി കണ്ണിർ വാർത്തുകൊണ്ടു തന്റെ പത്നിയായ ‘വീര’ മധുമദംകൊണ്ട് ഒരു മത്തഗജത്തിൻമുന്നിൽ ക്ഷേപ്തം അതിനാൽ ഹനിക്കപ്പെടുകയും അതു കേട്ട ‘താമര’ നിരാശപ്പെട്ട് ഒരു മാടത്തിൽ കയറി താഴെ വീണു മരിക്ക

അന്നയോ മനുജൻ്റെ ചൈതന്യമനുഭവിക്കുകയും തങ്ങളിൽക്കലഹിക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ അന്നയോ മനുജൻ്റെ ചൈതന്യമനുഭവിക്കുകയും തങ്ങളിൽക്കലഹിക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ അന്നയോ മനുജൻ്റെ ചൈതന്യമനുഭവിക്കുകയും തങ്ങളിൽക്കലഹിക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ

മണിയോടുകൂടി ഇവിടെ നിന്നാൽ ചില വിശിഷ്ട കാര്യങ്ങൾ നടക്കുകയായിരിക്കുന്നു. അതിനനുസരിച്ച് ഞങ്ങൾ എന്റെ ധർമ്മപരമായ നീക്കം എടുക്കുന്നതിൽ പതിയുന്നതല്ല. ഇവർ ഇരുപേരും അതിരുന്നതിൽ പാലകജഗതിയിൽ ചെന്നു ഭജിച്ചു പുണ്യവിശേഷത്താൽ ഇവിടെ നിന്നും സമാധാനിതരായി വെളിപാടുകൾ വിളങ്ങിക്കൊണ്ടു വരുന്നതും പ്രാപിക്കും. നിന്നാൽ സമ്പാദിക്കപ്പെട്ട അമൃതസുരഭി മാന്മാരുമേറിയ ഒരു ജീവനായുണ്ടാകുന്നു. നീ ഇതിനാൽ എല്ലാ ജീവികളുടേയും ക്ഷേമം ധരിപ്പിക്കുകയും ഉദ്ദേശിക്കുകയും ചെയ്യുക. “അന്നദാനത്തിൽ പരമപ്പെട്ട ധർമ്മമെന്നു മനുജൻ്റെ മാന്മാരിലുള്ള ചെറുപ്പം” എന്നു മനോഹരമായും അവർ അതിനെ അംഗീകരിക്കുകയും ചെയ്യും.

പതിമൂന്നാം ഗാഥ.

ആപുത്രമേതപനവേദനം.

അവണസ്വാമികൾ മണിമേഖലയോടു 'ആപുത്രൻ' ചരിത്രത്തെ പറയുന്നു: — “പാരാണസിയെന്ന ദേശത്തിൽ അപഞ്ചികനെന്ന ഒരു ശ്രോത്രിയനു ശാലിയെന്ന ഒരു ഭാര്യയുണ്ടായിരുന്നു. ഈ ബ്രാഹ്മണി തന്റെ ഭർമ്മായശാൽ നേരിട്ട പാപത്തിന്റെ പരിഹാരത്തിനായി താൻ ഗർഭിണിയാണെന്നുപോലും ഗണിക്കാതെ കന്യാകുമാരിയിൽ സ്നാനം ചെയ്യുന്നതിനായി പുറപ്പെട്ടു പോകുമ്പോൾ വഴിമധ്യത്തിൽ അസഹ്യമാംവണ്ണം സൂതവേദനയുണ്ടായി ആരു സഹായമില്ലാതെ പ്രസവിച്ചുകയും ആ ശിശുവിനെ നിഷ്കരുണം ഒരു തോട്ടത്തിലിട്ടു ചുവോവുകയും ചെയ്തു. ആഹാരം ലഭിക്കാത്തയാൾ രോഗം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ബാലകന്റെ ദീനസ്വരം കേട്ടു കനിവു കലൺ ഒരു പശു അവിടെ വന്നു കുട്ടിയെ നക്കിത്തുടച്ചു കരച്ചിൽ മാറ്റി പാൽ കൊടുത്തുകൊണ്ടു ഏഴുനാൾവരെ അവിടം വിട്ടുപോകാതെ രക്ഷിച്ചുപോന്നു. അങ്ങിനെയിരിക്കെ ‘വയനങ്കോട്’ എന്ന ഗ്രാമത്തിലുള്ള ‘ഭൂതി’യെന്ന പേരായ ബ്രാഹ്മണൻ പത്നീസമേതനായി ആ വഴിയെ പോകുമ്പോൾ ബാലസ്വരം കേട്ടു സമീപത്തിൽ ചെന്നു കണ്ടു കുണ്ഠിർ പൊഴിച്ചു കരഞ്ഞുകൊണ്ടു, “ഇവൻ പശുവിന്റെ മകനല്ല. എന്റെ മകൻത

നെയാൺ” എന്നു പറഞ്ഞു കമാരനെ കയ്യിലെടുത്തു കൊണ്ടു തന്റെ സദാത്തിൽ ചെന്നു സന്തോഷത്തോടെ വളർത്തി. കാലാനുരൂപം തന്റെ കലധർമ്മത്തിനൊത്ത വണ്ണം വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യിച്ചുവന്നു. ആ കുട്ടി ഒരു ദിനം അതേ ഗ്രാമത്തിൽ യാഗം ദീക്ഷിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു ബ്രാഹ്മണന്റെ ഗൃഹത്തിൽ ചെന്നപ്പോൾ അവിടെ കൊമ്പിന്നേൽ മാലയണിയിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു പശുവിനെ ബന്ധിച്ചിരിക്കുകയായിരുന്നു. അതു തന്റെ ഭാവിനെ നിശ്ചയിച്ചു വേടന്റെ വലയിലകപ്പെട്ട മാനിനെപ്പോലെ വേടിച്ച് വിറച്ചു പതരിക്കൊണ്ടു നില്ക്കുന്നതായിക്കണ്ടു കാര്യബശറായ കമാരൻ കണ്ണീർ പൊഴിച്ചുകൊണ്ട്, “ആരും അറിയാതെ ഈ പശുവിനെ കവന്നുകൊണ്ടുപോകേണം” എന്നു കരുതി അവിടെ ഒരു ഗുഹസ്ഥലത്തിൽ പതുങ്ങിയിരുന്നു. അന്നുരാത്രിയിൽതന്നെ അതിനേയും കൊണ്ടു ഗ്രാമം വിട്ടു വെളിയിൽ പൊയ്ക്കളഞ്ഞു. യജ്ഞപശുവിനെ കാണാത്തയാൽ വിപ്രന്മാർ പലരും പലവഴിക്കായി തിരഞ്ഞുനടക്കുമ്പോൾ ഒരു ദിക്കിൽവെച്ചു കള്ളനെയും കളവുമുതലിയോയും കൂടെ കണ്ടുപിടിച്ചു. അവർ ചോരന്റെ നിലയിൽ കണ്ടുകിട്ടിയ ആ ബാലന്റെ അന്തർഗ്ഗതചരിയാതെ അവനെ ഒരു ചണ്ഡാലനെപ്പോലെ കർവ്വനമായി അധിഷ്ഠിക്കുകയും, പ്രഹരിക്കുകയും ചെയ്തതുടങ്ങി. തത്സമയം പശു ഈ സംഭവം കണ്ടു പശ്ചാത്തപിച്ചു നില്ക്കുന്ന ഒരു ഉപാദ്ധ്യായന്റെ ഉദരം കത്തിപ്പിളിന്റേ കുടൽമാല പുറത്തു ചാടിച്ചശേഷം ദൂതഗതിയിൽ ഓടി കാടുകയറുകയും ചെയ്തു.

‘ആപുത്രൻ’ ആ ബ്രാഹ്മണരോട്, “നിങ്ങൾക്കു സന്താപം വേണ്ടാ അതിന്നു തക്കവണ്ണം ഈ പശു യാതൊരപരാധവും ചെയ്തിട്ടില്ല

മന്നവൻ കാലിക കർമ്മം നിട്ടുള്ളതാ
മണ്ണിൽ പാത്തു പെന്യപ്പു മേഞ്ഞുകൊണ്ടു
മണിൽ പിറന്ന നാൽപതു നാന്നാക്കു
തന്നിലെന്നും ചുരന്നിടും പയസ്സിനെ
തന്നു പുലർത്തുന്നു പാശം കൂപാവശാൽ
പുണ്യം പുകഴ്ന്നു തദ്യുത്തങ്ങളിത്താം
അങ്ങിനെ വാഴുന്ന ജീവിതയെക്കൊണ്ടത്ര
നിങ്ങൾക്കു വന്നോരു സന്താപമെന്തമോ.

ഇങ്ങിനെ ചോദിച്ചതിന്നു് അവർ “നീ വേദവിധിയെ ഗ്രഹിക്കാതെ യജ്ഞത്തെ നിന്ദിച്ചു പറയുന്നതു് ആപുത്രനെന്നുള്ളതിന്നുറവത്രപരതന്നെ.” എന്നു നിന്ദിക്കയാൽ വിപ്രകുമാരൻ,

“മാനിന്നു ശൃംഗിയും ഗോവിന്നചലനം
കാനപ്തലിക്കു പിറന്നു വിരിഞ്ചിയും
വാനവർ പോറ്റിത്തൊഴും കേശകംബജൻ
താനും കുറുനരി പെറ്റുള നല്ലയോ
എന്നിവരെല്ലാം പുരാണജീവയുരാ-
ണെന്നുള്ള മഹാത്മ്യമോതുന്നതാകയാൽ
മുന്നം പശുക്കളിൽ നിന്നു തുടന്നോരു
ധന്യങ്ങളാകും കലങ്ങളിന്നുള്ളതോ?”

എന്നു ചോദ്യം ചെയ്തപ്പോൾ അവരുടെ മദ്ധ്യത്തിൽനിന്നു് ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ പറഞ്ഞു “ഇവന്റെ

ജന്മപുത്താന്തം എറിക്കരിയാം ഞാൻ മുന്പൊരിക്കൽ
 കന്യാകുമാരിയിൽ സ്നാനചെയ്തു ചിന്താപരവശയായ്ക്കു
 ന്ന ‘ശാലി’യെന്നു പേരായ ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീയെ കണ്ടു
 പോൾ അവളോടു, “നിന്റെ ദേശമേതു? ഇവിടെ വ
 ന്നതെന്തിന്?” എന്നു ചോദിച്ചു അവൾ, “ഞാൻ
 വാരാണസിയിൽ ഒരു ശ്രോത്രിയന്റെ പത്നിയാണ്. എ
 ന്റെ വൃത്താദാഷം വിമിത്തം പതിയെ പിരിഞ്ഞു കന്യാ
 കുമാരിയിൽ സ്നാനത്തിനായി പോകുമ്പോൾ ‘കൊല്ലം’
 നഗരത്തിന്നപ്പുറം ഒരു കാതം മൂത്തുള്ള ഇടച്ചേരിയിൽ
 ഞാൻ പെറ്റ ഒരു പുരുഷപ്രജയെ കൂവ കൂടാതെ ഒരു
 തോട്ടത്തിൽ ഇടിച്ചുപോയി. ഈ കടുങ്കയ്യ ചെയ്ത കൊ
 ടംപാപിയായ എറിക്കു സൽഗതിയുണ്ടോ?” എന്നു പുല
 ന്വിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞ അവളിൽ അന്നുണ്ടായ പുത്രൻ
 തന്നെ ഇവൻ. ഈ വൃത്താന്തശ്രവണം നിഷ്ഫലമെന്നു
 കരുതി ഇത്ര നാളും നിങ്ങളെ അറിവിക്കാതിരുന്നതാണ്.
 പതിനാലാം ഇവനെ തൊടാതെ എല്ലാവരും വിട്ടൊഴി
 യുവിൻ”

ആപുത്രൻ, “ശാലിക്കു വിങ്ങൾ കുറും കല്പിപ്പാൻ
 തുറന്നുവെല്ലാ തിലോത്തായുടെ പുത്രന്മാർ മഹാമുനി
 കളാണെന്നു വിങ്ങൾ കേട്ടിട്ടില്ലയോ?” എന്നു അവരെ
 അപഹസിച്ച്. പിന്നെ അവനെ വളർത്തിയ ഭൂതിബ്രാ
 ഹ്മണനും ആപുത്രനെ നികൃഷ്ടനെന്നു കരുതി കൈവിട്ടു
 ഗ്രാമങ്ങളിൽ ഭിക്ഷയ്ക്കു പോകുമ്പോൾ, ‘ഗോവിന്ദ കവ
 ന് കള്ളൻ’ എന്നു പൂർത്തിയുകൊണ്ടു എല്ലാവരും അവ
 ന്റെ പിച്ഛപ്പാത്രത്തിൽ കല്പിച്ചുതുടങ്ങി. പിന്നെ അ

വൻ ഗത്യന്തരമില്ലാതെ ദക്ഷിണമധ്യരയിൽ ചെന്നു ചിന്താദീപിയെന്ന് തിരുനാമത്തെ വഹിച്ചിരിക്കുന്ന സംസ്കൃതഭാഷയിലുള്ള നിലയത്തിന്നു പുരോഭാഗത്തുള്ള ഒരു മണ്ഡപത്തെ വാസസ്ഥാനമാക്കി കയ്യിൽ കവാലവുമേന്തി ഗൃഹത്തോറും യാചിച്ചു കിട്ടുന്ന അന്നത്തെ അന്നാമന്മാർ, അംഗമീനന്മാർ, മഹാരോഗികളെന്നുള്ളവരെ ക്ഷണിച്ചുവരുത്തി അവർക്കെല്ലാം നൽകിത്തേച്ചിട്ടുള്ളതും അന്നം ഭക്ഷിച്ചു ഭിക്ഷുകവാലത്തെ തലയിണയാക്കി ആ മണ്ഡപത്തിൽതന്നെ രാവിയ്ക്ക് ശയിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

പതിനാലാം ഗാഥ.

പാത്രഗുണകഥനം

ആപുത്രൻ ഒരു രാത്രിയിൽ സംസ്ഥതിമണ്ഡപത്തിൽ കിടന്നുറങ്ങുമ്പോൾ ചിലർ അവിടെ വന്നു, “ക്ഷുത്തു ഞങ്ങളെ ഏറ്റവും ബാധിക്കുന്നു” എന്നു പറഞ്ഞു. അവരുടെ താപശാന്തി വരുത്തിക്കൊടുക്കുന്നതിന്നു വഴി കാണാതെ അവൻ വിഷണ്ഡനായി നിലച്ചുമ്പോൾ ചിന്താദേവി പ്രത്യക്ഷമായി; “നീ ഇതിനെ വാങ്ങിക്കൊൾക എങ്ങും ദാരിദ്ര്യം ബാധിച്ചാലും ഇതിലുള്ള അന്നത്തിന്നു കുറവു വരുന്നതല്ല ദാനം ചെയ്യുമാതാവും ഇതിൽ അന്നം പെരുകിവരികയേ ഉള്ളൂ” എന്നു പറഞ്ഞു. തന്റെ കയ്യിലുള്ള ഒരു പാത്രത്തെ അവന്നു കൊടുക്കുകയും അതു ലഭിക്കുവാൻ അവൻ ഏറ്റവും ആനന്ദിക്കുകയും,

“ചിന്താദേവികലാനിയമാമിധ
ബന്ധുഹിപയേ! വാഗധിനാഥേ!
ചന്തമിയന്നു കെടാതെ വിളിക്കൊളി
ചിത്തം ദേവി! വിളങ്ങുക നാവിൽ.
വാനോക്കുല്ലാം നാഥേ! ധരണിയിൽ
വാണിടും മനുജന്മാക്കാഭ്യേ!
കേണശ്ചെന്നോരെന്നുണചെയ്താൻ
വേണം തവ കരുണാപവമമ്മേ!”

ഇങ്ങിനെ സ്തുതിക്കുകയുംചെയ്തു മുമ്പു വിശന്നു വലഞ്ഞു വന്നിരുന്നവക്കുല്ലാം അന്നം കൊടുത്തു കൃതാർത്ഥം.

നായി അന്നുമുതൽ സമുപ്രാണികൾക്കും ഭക്ഷണം കൊടുത്തുതുടങ്ങി. ആഹാരാത്മം അനേകജനം വിരന്തരം അവന്റെ അരികിൽ വന്നു തിരക്കിത്തുടങ്ങി. പക്ഷിമൃഗാദികളും പ്രേമപൂർവ്വം അവനെ പിരിയാതെ ചുറ്റിനിന്നു. ഇങ്ങനെ കഴിയുന്ന കാലത്തു് ഭരണാധിപൻ അവന്റെ സമുപ്രാണികൾക്കും തന്റെ പാലാധികാരികൾക്കും ഉപദേശത്താൽ (ദേവന്ദ്രൻ താനിരിക്കുന്ന ശുദ്ധകാണ്ഡം ഉത്തരിന്റെ ചലനത്താൽ ചില വിശേഷസംഭവങ്ങളെ ഗ്രഹിക്കുമാറുണ്ടെന്നു ബൈബിളത്തിൽ ഒരു വിശദീകരണമുണ്ട്) അറിഞ്ഞു് അവന്നു മതിയായ ഒരു വരം കൊടുക്കണമെന്നുള്ള ഉദ്ദേശത്തിനേൽ ഒരു വൃദ്ധ ബ്രാഹ്മണരൂപിയായി അവന്റെ മുമ്പിൽ വന്നുനിന്നു്, “സ്വർഗ്ഗലോകാധിപനായ ഞാൻ നിന്നെ അനുഗ്രഹിപ്പാൻ വന്നിരിക്കുകയാണ്. അപരിമിതമായ നിന്റെ ദാനപലത്തെ ധീ അനുഭവിക്കുക എന്നതിന്നിന്നു് ഏതൊരു വരമാണു് നീ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നതു്?” എന്നു ചോദ്യംചെയ്തു.

ആപുത്രൻ ഞെട്ടിപ്പോട്ടു ചിരിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു, “ധർമ്മചാരികളും, സാധുസംരക്ഷകന്മാരും, തപസ്വികളും, മുമ്പാകെ മില്ലാത്ത സ്വർഗ്ഗലോകാധിപനായ സ്വാമിൻ! വിശന്നുവരുന്നവരുടെ അറിവായ്ക്കായ ജഗദാധിപതിയെ ശമിപ്പിച്ചു് അവരുടെ പ്രസന്നമുഖം ലോകസമുപ്രദായകമായ ഈ ദിവ്യപാത്രം ഒന്നുമാത്രം എനിക്കുണ്ടായിരുന്നാൽ മതി. മറ്റൊന്നും വേണ്ടതില്ല.”

തന്നെ ബഹുമാനിക്കാതെ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞതിന്നു് ഇന്ദ്രൻ കോപിച്ചു. പ്രവാസികൾക്കു് കഷ്ടതയാ

നേരിടാതിരിക്കത്തക്ക ഒരു നിവൃത്തി ചെയ്യണമെ
 കല്പിച്ചു സമ്പ്രദിക്കിലും ഒരുപോലെ വർഷിക്കുകയും,
 സൂക്ഷ്മി വരുത്തുകയും ചെയ്തു. അതിനാൽ വിശ്വസ്ത
 വരുന്നവർ ആരുമില്ലാതായി അപ്പോൾ ആ
 ക്കുറവ് വിട്ടുമാറി ഗ്രാമങ്ങൾ തോറും ചെന്നു,
 ക്ഷണാത്മകം വല്ലവരുമുണ്ടോ? എന്നു വിളിച്ചു
 ഓടിച്ചുതുടങ്ങി ആരെയും കാണാത്തതായ് അവൻ
 ദൂരമായ സമ്പത്തിന്നു മറവി വന്നു ധനികനെപ്പോ
 ഭൂനാഥിത്തനും, വിസ്തൃതമായനുമായി സഞ്ചരിക്കു
 ന്ന ഒരു കരേട്ടത്തു കപ്പലിറങ്ങിവരുന്ന ചില യാത്രിക
 കൾ കാരോ ദേശപ്പത്താണങ്ങൾ പറയുന്ന കൂട്ടത്തിൽ
 വെക്കുവേണ്ടതിൽ അന്ധവൃഷ്ടിനിമിത്തം ക്ഷാമം വ
 പ്തം അസംഖ്യം വിവാസികൾ ആഹ്ലാദത്തിന്നു വഴി
 തെ തുടങ്ങിച്ചുപോയിരിക്കുന്നതായി അവനോടു പറ
 യേറിയമായ ഈ വാർത്തമാത്രം കേൾക്കയാൽ അ
 സാവകാശത്തിലേയ്ക്കു പോവാൻ താല്പര്യം കൂപ്പൽ
 റി. ആ കപ്പൽ അവിടേനിന്നു പുറപ്പെട്ടു മണിവ
 ദ്വീപിൽ കരയ്ക്കടുത്തു് ഒരുദിവസത്തെ താമസമു
 ന്നതിന്നിടത്തിനാൽ അവനും അവന്റെ ഇറങ്ങിത്താമ
 ലിച്ചു. അവിടേനിന്നു കപ്പൽ പുറപ്പെട്ടതു രാത്രിയി
 ന്നിരുന്നതിനാൽ ആപുത്രനും കയറിയിരിക്കുമെന്നു ക
 തി കല്പിത്താൻ കപ്പലോടിച്ചുപോകയും ചെയ്തു. ആ
 ക്കപ്പൽ പോയ വിവരമറിഞ്ഞു ഭഗവാശനായി വ
 ള്ചി അന്നഭാഗം ചെയ്യാൻ ഉപകരിക്കുന്ന ഈ അക്ഷ
 രത്തെ വെച്ചുകൊണ്ടു വിജയമായ ഈ ദ്വീപിൽ

താൻ തനിയെ വാസം ചെയ്യുന്നതല്ലെന്നും ആ വാ-
 ഞ്ഞെ വഴനും ചെയ്ത്, “സംവത്സരത്തിലൊരിക്കൽ
 പ്രത്യക്ഷീഭവിക്കണം” എന്നു പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ട്
 ഹെ ഗോമുഖിപ്പൊയ്ക്കയിലേയ്ക്കു കൊണ്ടുവന്നു,
 കൂടും ധർമ്മ നിഷ്ഠനായായി, സമൃദ്ധിവികളേയും
 രക്ഷിക്കുന്ന പുണ്യവാന്മാർ ആരെങ്കിലും വരുന്നതായാ
 അവരുടെ കരഞ്ഞ ഹിന്ദൻ സാന്നിദ്ധ്യംകൊണ്ടു
 ത്രീകരിക്കുക” എന്നു പ്രാർത്ഥിച്ച് ആ പൊയ്ക്കയിൽ
 ക്ഷേപിച്ചു വിശാഹാരായി നിജാണം പ്രാപിക്കുവാനു-
 ത്തെ ആ സന്ദർഭത്തിൽ ഞാൻ ആ ദീപിയിൽ ചെ-
 അവൊ കാണുകയും, നടന്ന പൂത്താത്തമെല്ലാം ആ-
 ഏനെ കേൾപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു പിന്നെ മണിയ-
 മലയിൽ മുതന്നായ ആപ്യത്രൻ സമൃദ്ധിവികളേയും
 നാദം തീർത്തു രക്ഷിക്കേണമെന്ന വാസനാബല-
 ളെ സാധകഭോഗാധിപന്റെ അർത്ഥപരിവർത്തനം
 വിന്റെ ഗതിയെ പ്രശ്നിക്കുകയും ചെയ്തു

പതിനഞ്ചാം ഗാഥ.

പാത്രത്തിൽ ഭിക്ഷയോരത്ത്.

അരവണസ്ഥാമികൾ വിണ്ടും മണിമേഖലയോടു ചേർന്നു. “തന്റെ ഗർഭത്തിൽ ജാതനായ ആപുത്രൻ ഏഴ്ദിനാവരെ സ്തന്ത്രം നൽകിയ ധേനു തൽഫലമായ പൂണ്യാതിരേകത്താൽ പൂരങ്ങളും, ശ്രഗേങ്ങളും കനകമയങ്ങളായിത്തീന്നു സാവകദേശത്തുള്ള ധവളഗിരിയിൽ തപഃചെയ്യുന്ന ‘മൺമുഖ’ മഹാമുനിയുടെ സന്തിധിയിൽ ചെന്നുചെന്നു ബുദ്ധക്ഷുക്കൾ ഇറ്റുപിടിക്കുമ്പോഴെന്നു അവർ പാൽ ചുരത്തിക്കൊടുത്തു നിവിളപ്രാണികളേയും ആഭിമുഖ്യംകൊണ്ടിരുന്നു അതു കണ്ടു ത്രികാലജ്ഞനായ മുനിവരൻ, “ഇപ്പശുവിന്റെ ഉദരത്തിൽനിന്നുതളവിച്ച സുവണ്ണമയമായ അണ്ഡത്തിൽനിന്നു സകല ജീവരാശികളേയും കാത്തുരക്ഷിക്കത്തക്ക ഒരു ദിവ്യപുരുഷൻ ‘അവതരിക്കും’” എന്നുതളിച്ചെഴുതുന്ന ധർമ്മാപനത്തിന്നായി മണിപല്ലവത്തിൽ അന്തരിച്ച ‘ആപുത്രൻ’ തന്നെ ശൈശവത്തിൽ കാത്തുരക്ഷിച്ച ഗോവിനെ സദാ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതിനാൽ മൺമുഖമുനിയുടെ അഭിപ്രായപ്രകാരം അതിന്റെ ഉദരത്തിൽനിന്നു ജനിച്ചു. അവന്റെ ജനനം വൈശാഖശുക്ലപൂർണ്ണിമയിലായിരുന്നു. അപ്പോൾ ശുഭാവഹങ്ങളായ ചില നിമിത്തങ്ങളുമുണ്ടായി. ഈ നിമിത്തങ്ങളെ ഗ്രഹിക്കയാൽ ചക്രവാളകോഷ്ഠത്തിലുള്ള മുനികൾ, ബുദ്ധാവതാരകാലത്തുണ്ടാകാവുന്ന നിമിത്ത

അത് ഇപ്പോഴുണ്ടാവാനു കാരണമെന്ത്? എന്നാലും കലന്ദാർ അതിന്റെ വാസ്തവം ഗ്രഹിപ്പാനായി സൂക്ഷ്മശാസ്ത്രം സമ്മതിയിൽ ചെന്നുപേക്കിച്ചു ചോദിച്ചു. ആ ദേവൻ, “മണിപല്ലവത്തിൽ മരിച്ച ഒരു ദിവ്യൻ പ്രാണിരക്ഷണത്തിനായി സാവകദേശത്തിലവതരിച്ചു. അതിന്റെ സൂചകമായിട്ടാണ് ഈ നിമിത്തങ്ങളായത്. അവന്റെ വൃത്താന്തം അവണരോടു ചോദിപ്പിൻ.” എന്നു പറഞ്ഞ് എന്റെ സമീപത്തിലേക്കു ചെന്നു. അത് ആ സംഭവം അവരെ ഗ്രഹിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. പുത്രനില്ലാതെ ദുഃഖിക്കുന്ന സാവകാരാജാവായ ഭൂമിചന്ദ്രൻ മൺമുഖമുറിയെ സേവിച്ചു മുൻചൊല്ലിയ ഗോവിന്ദന്റെ പുത്രനെ വേണ്ടിക്കൊണ്ടുചെന്നു വളർത്തി. ആ ബാലൻ ഇപ്പോൾ രാജ്യം വാണുവരുന്നു. ഇങ്ങിനെയിരിക്കെ കാവേരിമഹാനദി നിരന്തരമായൊഴുകി ഇപ്പോഴത്തെ ഫലവത്താക്കിത്തീർത്തുകൊണ്ടിരുന്നിട്ടും എന്തോ കാരണത്താൽ ജീവരാശികൾ ക്ഷാമപീഡിതന്മാരായുഴലുന്നു. അതിനാൽ,

സലിലനിധി തന്ന പിതൃഷ്ഠത്തെ വാനവർ

സാദരം സൂക്ഷിച്ചുവെച്ചുള്ളവണ്ണമെ

പരമോപകാരപ്രദമായ ഈ അമൃതസുരഭിയെ നി വൃഥാവിൽ വെച്ചിരിക്കുന്നതു ശരിയല്ല” എന്നു പറഞ്ഞു. ഇതുകേട്ടു മണിമേഖല ഉടനെ അദ്ദേഹത്തെ വണങ്ങി സൂതിച്ച് ഒരു ഭിക്ഷുണിയുടെ വേഷം ധരിച്ച് ആ പാത്രവും കയ്യിലെടുത്തു വീഥിയിൽ ചെന്നു. അപ്പോൾ, “ഉജ്ജയിനി നഗരധിപതിയായ പ്രജോദനൻ ഉടയനനെ ച

തിച്ചു ബന്ധനസ്ഥനാക്കിയപ്പോൾ അവനെ ബന്ധനത്തിൽനിന്നു മോചിപ്പാൻ അമാത്യപ്രധാനനായ യെരൂഗന്ധരായണൻ വേഷച്ഛന്നനായി വീഥിയിൽ വന്നു കാലത്തു അവനെ കണ്ടു കരുണപൂണ്ടു ബാഹുജനങ്ങൾ മുഴുനൂറ്റിന്നുപോലെ ഭിക്ഷുണീവേഷധാരിണിയായ മണിമേഖലയെ കണ്ടു പലരും, “ഉദയകമാരകൻറ ഉള്ളിൽ കളിച്ചിരുന്ന ഇവൾ ഭിക്ഷാകവാലധാരിണിയായി സർവ്വജനസമക്ഷം തെരുവിൽ വന്നതെന്തൊരു വിസ്മയം” എന്നു ചൊല്ലിക്കൊണ്ടു വിഷണ്ഡനാരോധി അവളെ ചുറ്റിനിന്നു അപ്പോൾ മണിമേഖല “സാദ്ധ്യകളായുള്ളവർ നൽകുന്ന ഭിക്ഷ മുന്വിനാൽ സ്വീകരിക്കുന്നതുതന്നെ യുക്തമായിരിക്കുമെന്നാണു ഞാൻ കരുതുന്നത്” എന്ന് എല്ലാവരും കേൾക്കേ ചാകയാൽ അവിടെ സന്നിഹിതയായിരുന്ന കായചണ്ഡിക, “അനാവൃഷ്ടി ബാധയെപ്പോലും ഭഴിപ്പാൻ തക്ക മാഹാത്മ്യമുള്ള സതീരതമായ ‘ആതിര’യുടെ ഭവനമാണിതു. നീ ഇവിടെ ചെല്ലുക” എന്നവളോടുപദേശിച്ചു

പതിനാറാം ഗാഥ.

ആതിരഭിക്ഷ നൽകിയത്.

അനന്തരം കായചണ്ഡിക മണിമേഖലയുടെ അരികെ ചെന്ന് ആതിരയുടെ ചരിത്രവിശേഷത്തെ പറഞ്ഞു കേൾപ്പിച്ചു. “ഇവളുടെ പതിയായ സാധുവൻ ഇവളെ വെടിഞ്ഞു ഒരു വേശ്യയിൽ ആസക്തനായിത്തീർന്നു. തന്റെ സർവ്വസ്വവും കൈവിട്ടു ദാരിദ്ര്യം ബാധിച്ചതിനാൽ അതിന്റെ പരിഹാരാർത്ഥം ദേശാന്തരം പോയി ദ്രവ്യസമ്പാദനം ചെയ്യേണമെന്നു കരുതി വംഗദേശത്തിലേക്കായിപ്പോകുന്ന വണിക്കുകളോടു ചേർന്നു കപ്പൽ കയറി യാത്ര ചെയ്യുമ്പോൾ കൊടുങ്കാറ്റിന്റെ ശക്തിയാൽ കപ്പൽ ഉടഞ്ഞുപോയി. സാധുവൻ അതിൽനിന്നു മുറിഞ്ഞുവീണ ഒരു പാമരത്തുണ്ടിന്മേൽ പാറിപ്പിടിച്ചു നീന്തി നഗ്നവൃത്തികളായ നാഗരന്മാരുടെ നിവാസഭേദമായ ഒരു പറ്റുതപ്രാന്തത്തിൽ ചെന്നു കരയണഞ്ഞു. ഇപ്രകാരംതന്നെ ആ കപ്പലിൽനിന്നു സമുദ്രത്തിൽ വീണു നീന്തികാവിരിപ്പുവട്ടിനത്തിൽ കരയ്ക്കടുത്തു രക്ഷപ്പെട്ടവർ, “കപ്പലുടഞ്ഞു മരിച്ചവരിൽ സാധുവനും ഉൾപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു” എന്ന് ആതിരയോടറിയിച്ചു. അവർ ഭർത്താവിധനശ്രവണത്താൽ ശോകമൂർച്ഛിതയായി ദേഹത്യാഗം ചെയ്യാനുമ്പോൾ ശൂശാനത്തിൽ ഒരു ചിത ചമച്ചു പാവകളെ ജപലിപ്പിച്ചു, “കർമ്മലത്താൽ എന്റെ നായകനു സിദ്ധിച്ചതായ ലോകത്തെ ഞാനും പ്രവേശിക്കുമാറാ